

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIG- HEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 12 OKTOBER 2023

[Typ hier]

Datum verslag 19 oktober 2023
Locatie Stadhuis, raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag november 2023

Aanwezigen:

Ochtendvergadering

De voorzitter, mevrouw L. Bode, en van het college de wethouders mevrouw R. Streefland, mevrouw E. Oosters en voorts de leden: de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer F. Claasen (GroenLinks), mevrouw M. Fattal (GroenLinks), mevrouw B. van der Wilt (D66), de heer A. Ait Daoua (D66), de heer D.J. van Vliet (D66), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), de heer V. Stevens (Student & Starter), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer R. van der Zweth (PvdA) mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw M. Minnaert (BIJ1) mevrouw B. Nederhand (VOLT), mevrouw W. Hoenkamp (Partij voor de Dieren), de heer I. Simşek (DENK), de heer M. Sungur (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok, en de commissiesecretaris.

Middagvergadering

De voorzitter, de heer R. Peters en van het college de wethouder mevrouw R. Streefland, en de wethouder mevrouw S. Schilderman en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer F. Claasen (GroenLinks), de heer A. Ait Daoua (D66), de heer D.J. van Vliet (D66), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), de heer R. van Van der Graaf (ChristenUnie), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), mevrouw M. Ramaker (VVD), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw B. Nederhand (VOLT), mevrouw W. Hoenkamp (Partij voor de Dieren), de heer I. Simşek (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie VBF d.d. 12 oktober 2023

Aanwezigen:	1 -
1. Opening en mededelingen	2 -
1a. Heropening en mededelingen	2 -
2. Vaststellen agenda van 12 oktober 2023	2 -
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen	2 -
3.6 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven	4 -
4. Verslagen	4 -
5. Toezeggingen/moties	5 -
6. Ingekomen stukken	5 -
7. Verslag Adviescommissie Controle en Financiën	5 -
8. Raadsbrief Toekomst Wijkplatforms 2023 – 2026	5 -
8.1 Raadsbrief Doorontwikkeling Wijkplatforms 2023-2026	5 -

9. Raadsbrief Actieagenda Digitale Stad 2023- 28 -
10. Raadsbrief Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen- 47 -

1. Opening en mededelingen

50 **De voorzitter**, mevrouw Bode, opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen welkom.

Mededelingen vanuit de commissie

Mevrouw Nederhand (VOLT) deelt mee dat zij haar collega in de fractie vervangt vanwege persoonlijke omstandigheden.

Mevrouw Minnaert (BIJ1) deelt mee dat zij haar collega vervangt vanwege ziekte.

Mededelingen van de voorzitter

Geen

60 *Mededelingen van het college*

Geen

1a. Heropening en mededelingen

De voorzitter, de heer Peters, heropent de vergadering om 14.00 uur. Zij heet alle aanwezigen welkom.

2. Vaststellen agenda van 12 oktober 2023

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat hij vermoedt dat te weinig tijd is uitgetrokken voor de bespreking van de Wijkplatforms.

70 **Mevrouw Meerding** (VVD) zal een korte inbreng hebben.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vreest dat hij geen korte inbreng heeft.

De voorzitter kondigt aan dat meer tijd genomen zou worden voor de bespreking van de Wijkplatforms om dat in te lopen op de bespreking van de Digitale Stad

Mevrouw Ramaker (VVD) verwacht dat in te lopen is op het derde agendapunt.

De voorzitter stelt met de opmerkingen op de agenda, de agenda vast. Zij laat het aan de individuele raadsleden over waar zij hun inbreng inkorten. Bij dezen is de agenda vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

80 3.1 Raadsvoorstel Zienswijze 2e begrotingswijziging 2023 BghU

Het voorstel is dit door te sturen naar de raad met de A-status voor de vergadering op 2 november. De commissie gaat daarmee akkoord.

3.2 Tweede begrotingswijziging 2023

Het voorstel is dit door te sturen naar de raad met de A-status. Daarmee gaat de commissie akkoord.

90 **De voorzitter** deelt mee dat hierbij is opgemerkt dat het college in de laatste kwartaal de derde begrotingswijziging verwacht evenals het raadsvoorstel verordening OZB-belasting 2024. Daarin zitten termijnen voor afhandeling. De OZB-belasting gaat per 1 januari in. Daarom wordt voorgesteld dit te agenderen voor de VBF commissie van 30 november: 15 minuten voor de bespreking van de derde begrotingswijziging 2023. Wanneer het stuk is ontvangen, is wellicht aan te geven dat dit de A-status krijgt. Het voorstel is om 60 minuten uit te trekken voor de bespreking van het raadsvoorstel Verordening OZB-tarieven 2024.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt 60 minuten vrij lang. Het gaat om een technische wijziging; dit zou wat hem betreft de A-status kunnen krijgen.

Mevrouw Ramaker (VVD) wil graag dat dit besproken wordt en schat in dat daarvoor minder dan een uur nodig is. **De voorzitter** stelt voor ook hiervoor 15 minuten uit te trekken voor de bespreking in de commissie van 30 november.

3.3 Raadsvoorstel Gedragscode 2023

De voorzitter stelt voor dit raadsvoorstel te bespreken in de volgende commissie-vergadering.

3.4 Initiatiefvoorstel Voortgang vermogensgrens kwijtschelding gemeentelijke belasting

Het voorstel is 30 november voor 45 minuten.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat de commissie de gedragscode formeel nog niet heeft ontvangen na dat er opmerkingen over gemaakt zijn en weet daarom niet hoeveel tijd nodig is voor de bespreking.

De voorzitter concludeert dat de commissie de gedragscode eerst wil ontvangen om te oordelen over de agendering.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of iets af te spreken is over de tijd die zit tussen het ontvangen en het bespreken. Wanneer de toezegging gedaan wordt dat er twee weken tijd tussen zal zitten, vindt hij dat de tijd nu te reserveren is.

De heer Van der Zweth (PvdA) licht de agendering toe. GroenLinks en de PvdA dienen een initiatiefvoorstel in over de vermogensgrens kwijtschelding gemeentelijke belastingen. De inhoud daarvan is vaak besproken in de raad. De grens is nu volgens de wet bijstand. Dat is een lagere grens van de Participatiewet. Het voorstel is het gelijk te trekken, en het op te trekken naar de grens van de Participatiewet. Dan komen iets meer mensen in aanmerking voor kwijtschelding. Het doel is om dat in 2024 te laten ingaan: commissie behandeling in november, raadsbehandeling in december en ingang in januari 2024. Om die reden staat het op de agenda met zoveel mogelijk documenten als context bijgevoegd.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat het voorstel ontbreekt. Zij vindt dit te snel gaan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft zojuist het voorstel gehoord; het zal niet veel anders zijn dan dit. Hij is er voorstander van de initiatiefnemer dit tijdpad te gunnen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat dit te voorzien was; hij had verwacht dat het voorstel hier zou liggen. Hij heeft moeite met deze gang van zaken.

De heer Dekkers (GroenLinks) attendeert op de tijdsdruk. Hij vindt dat dat zwaar weegt.

De heer Van der Zweth (PvdA) voegt aan zijn toelichting toe dat wanneer op 1 januari 2024 niet gehaald wordt; dit 1 januari 2025 ingaat.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt wanneer wanneer de commissie het initiatiefvoorstel wel ontvangt.

De heer Van der Zweth (PvdA) attendeert op de toelichting: uiterlijk twee weken voor de commissiebehandeling. Hij verwacht dat het voorstel eerder te leveren is.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vindt het acceptabel wanneer het zo eenvoudig is zoals geschetst door de heer Van der Zweth, al verdient dit niet de schoonheidsprijs.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt waarom het voorstel nog niet voorligt. De indruk wordt nu gevestigd dat afwijking van de procedure ingegeven wordt door politieke voorkeur. Hij legt de vraag voor waarom dat nu zou moeten.

De heer Van der Zweth (PvdA) gaat in op de vraag waarom het er nog niet ligt: het college had gezegd met een voorstel te komen waarin dit wordt beoogd. Die raadsbrief is afgewacht. Dit is niet opgenomen in de raadsbrief. De vraag is nu of de raad erin slaagt dit op poten te zetten in deze korte spanne tijds. Dit is een voorbeeld van dat de raad aan zet is wanneer het college het laat liggen.

Mevrouw Ramaker (VVD) vindt dat de afwijking van de procedure politiek gedreven is. Daarmee heeft zij moeite.

De voorzitter hoort verschillende stemmen. Een aantal partijen zegt dat dit volgens de procedure moet. Dat betekent dat nu eerst het voorstel wordt afgewacht en dat het voorstel daarna in de commissie wordt besproken. Andere partijen zijn van mening dat dit alvast te agenderen is. Zij brengt dit in stemming en constateert dat de meerderheid voorstander is van de afwijking van de procedure. Daarmee gaat de commissie akkoord met deze agendering op 30 november 2023 met 11 stemmen voor en 3 tegen voor 45 minuten bespreking in de commissie.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat in het vervolg één stem per fractie zou moeten tellen.

3.5 Vertragingen inning lokale belastingen

Het voorstel is voor de commissie van 30 november.

Mevrouw Ramaker (VVD) deelt mee dat de PvdA en D66 mee-agenderen.

De heer Van Steeg (CDA) sluit zich aan bij de mee-agendeerders.

De heer Claasen (GroenLinks) sluit zich aan bij de mee-agendeerders.

De voorzitter constateert dat de PvdA, de VVD, CDA, Student en Starter, GroenLinks willen mee-agenderen. Hij stelt voor 45 minuten voor de agendering te reserveren.

3.6 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Mevrouw Nederhand (VOLT) deelt mee de brief van het Ombudskloket "Inspraak mag geen vinkje zijn" te willen agenderen en zij verneemt van GroenLinks en Een Utrecht inbreng waardoor zij afziet van de door haar voorgenomen agendering.

Wethouder Oosters brengt in dat het college de herijking van Samen Stad Maken in Q1 2024 aan de raad heeft beloofd. Dat debat zal dus niet dit jaar plaatsvinden. Zij vraagt zich af of het Ombudskloket de juiste plek is om deze brief te bespreken.

De voorzitter stelt voor de agendering niet door te zetten en krijgt daarop een akkoord van de commissie.

4. Verslagen

Ter vaststelling

Conceptverslag 20 juni 2023 VJN

Geen opmerkingen; het verslag is vastgesteld.

Conceptverslag 8 juni 2023

Geen opmerkingen; het verslag is vastgesteld.

Conceptverslag 15 juni 2023

Geen opmerkingen; het verslag is vastgesteld

Conceptverslag 14 september 2023

Enkele aangedragen onderwerpen zijn verwerkt in het verslag. Het verslag is vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Ter vaststelling

De lijst is vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

200 Geen.

7. Verslag Adviescommissie Controle en Financiën

Is ter kennisgeving aan de commissie toegezonden.

8. Raadsbrief Toekomst Wijkplatforms 2023 – 2026

Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Participatie

Geagendeerd door:

210 *Berdiën van der Wilt (D66), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Tess Meeding (VVD), Bert van Steeg (CDA), Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren), Fred Dekkers (GroenLinks), Rick van der Zweth (PvdA), Ruud Maas (Volt), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht) en Ruben Snijder (Student en Starter).*

De verschillende fracties willen graag met de wethouder in gesprek over de voorgestelde doorontwikkeling van de Wijkplatforms. Zij willen daarbij o.a. stil staan bij de vooraf genoemde uitgangspunten en in hoeverre dit voorstel hieraan voldoet, het gaat dan om:

- *Behoeftte aan continuïteit en permanente platforms*
- *Betrekken van meer gemêleerde groepen (inclusiviteit)*
- *Maatwerk per wijk*
- *Gemeente in verbinding met de stad (wijk/buurt)*
- *Dialogo tussen bewoners, ondernemers, andere betrokkenen in wijken en de gemeente.*

220 *Daarnaast willen zij reflecteren op de suggesties die het college doet voor de (mogelijke) uitbreiding van de rol van het Wijkplatform (zoals het toevoegen van de mogelijkheid tot het uitvoeren van wijkenquêtes en de betrokkenheid bij het werken met wijk/buurtbudgetten).*

8.1 Raadsbrief Doorontwikkeling Wijkplatforms 2023-2026

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking is één termijn.

De commissie

230 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) merkt op dat het onderwerp haar aan het hart gaat. Zij vindt het goed dat er een hernieuwde taakomschrijving is. Zij leest daarin goede punten terug die ook in de ogen van haar fractie belangrijk zijn, zoals het belang van maatwerk per wijk, van het zijn van een zelfstandige organisatie met een taak en een kans om inwoners te mobiliseren en te activeren om initiatieven te nemen richting de gemeente en de wijk.

Zij noemt de redenen om het initiatief te nemen voor deze agendering: de gewenste diversiteit, de gewenste belangstelling van met name jongeren, en de gewenste belangstelling van mensen met een migratie-achtergrond in een cultureel diverse wijk als Overvecht en de gewenste dialogen. Wijkplatforms erkennen dat ook.

240 Zij ziet dat het voorliggende stuk probeert te reflecteren op de kansen en de uitdagingen. Het stuk roept ook veel vragen op. Die neemt zij graag door met de commissie. Zij gaat allereerst in op de kansen en de rol van het platform in het stimuleren van actief burgerschap. D66 ziet dat als een kans. Zij vraagt hoe het college in samenwerking met de Wijkplatforms ervoor zorgt dat ook andere niet bereikte inwoners zich uitgenodigd en geënthousiasmeerd voelen om het initiatief te nemen in een wijk of stad. Dat zou nog veel duidelijker mogen uitkomen in de uitwerking.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt voor de mensen een prikkel te geven om te organiseren dat anderen geënthousiasmeerd worden: een breder draagvlak voor Wijkplatforms.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is na korte uitwisseling met de heer Dijkstra nog niet overtuigd van wat mogelijk is aan het verstevigen van die rol zo lang niet ook aandacht geschonken wordt aan het verstevigen en duidelijk maken van wat diversiteit en representativiteit betekenen met wat nu op schrift is gezet.

Mevrouw Meerdering (VVD) hoort EenUtrecht ook spreken over het vergroten van het budget als een Wijkplatform diverser is. Zij wil graag weten van mevrouw Van der Wilt of zij het daarmee eens is.

Mevrouw Van der Wilt (D66) ziet in de brief dat het college daarvoor een aantal voorstellen doet. Zij vindt dat daar een goed verhaal bij moet zijn. Dat mist zij. Wat haar betreft kan er een financiële component zitten bij een rolversteviging. Zij is daar niet op voorhand op tegen. Het stuk dat nu voorligt vindt zij nog niet het bespreken waard; daarvoor ontbreekt wat haar betreft nog teveel.

Mevrouw Meerdering (VVD) heeft geen antwoord op haar vraag gekregen. Zij herhaalt haar vraag.

Mevrouw Van der Wilt (D66) interpreteerde die vraag zo niet; dat zou zij niet voorstellen. Zij pleit voor meer mogelijkheden voor Wijkplatforms als institutie; voor haar is dan de voorwaarde op de diversiteit en representativiteit te letten.

Zij vervolgt haar betoog met de burgerschapsrol en de mogelijkheden die Wijkplatforms daarvoor krijgen, in tijd en de financiën. Zij vraagt daarop van de wethouder een duidelijker uitwerking.

De koppeling met de mogelijkheid van het betrekken van buurtbudgetten vindt D66 in dit kader een beetje verrassend; haar fractie is voor buurtbudgetten. Was haar fractie op dit moment in de veronderstelling dat het instrument juist werd verkend in het kader van de inhoudelijke buurtagenda's, mede dankzij een motie die is aangenomen van D66, maar niet in dit proces, vraagt zij de wethouder toe te lichten hoe een en ander zich tot elkaar verhouden.

In de brief is terug te lezen dat Wijkplatforms eigen onderzoeken zouden kunnen laten uitvoeren in de wijk, de zogenaamde raadplegingen. Bekend is dat een aantal Wijkplatforms dat graag zou willen doen. Haar fractie is daarvan nog niet helemaal overtuigd met wat nu is opgeschreven. Haar fractie is benieuwd op welke manier het college dit voor zich ziet. Zij vraagt of de wethouder daarover meer kan toelichten. In de brief is hierover summiere aandacht geschonken.

De heer Dekkers (GroenLinks) is verrast door het laatste punt van D66. In het verleden droegen de wijkraadplegingen bij aan representativiteit en diversiteit van de inbreng van wijkraden en Wijkplatforms. Hij vraagt waarom het?

Mevrouw Van der Wilt (D66) bevestigt dat zij het positief vindt wanneer het mogelijk is. Zij mist in het stuk de uitleg hoe het college dit ziet, hoe dit instrument in verhouding staat tot de eigen onderzoeken van het college. Zij vindt het belangrijk dat helder is wat een dergelijke raadpleging doet, wie daarbij betrokken is, en wat de gemeente daarin doet; dit vanwege de spanningen die in het verleden wijkraadplegingen oproepen in de wijken. Zij mist die helderheid.

Met betrekking tot de diversiteit werd het haar fractie onvoldoende duidelijk of deze nieuwe taakomschrijving van de Wijkplatforms zal leiden tot een andere vorm of tot andere afspraken. Het is en blijft belangrijk deze met het Wijkplatform te bepalen. Maar op een dergelijk punt als diversiteit en het bereik vindt haar fractie dat niets in het midden moet blijven liggen, kijkend naar de doorontwikkeling. Ook andere instru-

menten zouden verkend of verstevigd moeten worden. Zij vraagt of de wethouder wil toezeggen vooral op het punt van de diversiteit en representatie doelen te stellen die de raad kan volgen, samen met het Wijkplatform en hierop jaarlijks terug te komen in de voortgangsrapportage. Wat haar fractie betreft is dat een voorwaarde om ook andere punten verder te bespreken.

300 Haar fractie is kritisch op het adviesrecht vanwege de representativiteit. D66 is benieuwd hoe andere partijen hierop reflecteren. En hoe zij daarin de adviezen zien van het college om gaandeweg te leren van het omgaan met dit punt in het kader van het burgerberaad.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 ziet dat bestaande Wijkplatforms of vergelijkbare platforms ook het draagvlak willen organiseren. Dat betekent dan ook dat ze meer middelen en energie daarin kunnen steken; dat vraagt ook om middelen en ondersteuning.

310 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) kan zich zeker voorstellen dat dan daarvoor meer ondersteuning nodig is; dat is niet eenvoudig. Dat is ook te zien in de debatten bij het burgerberaad. Zij is er nog niet van overtuigd dat dat in geld moet zijn. Zij vindt dat het stadsbestuur de roep om begeleiding van de Wijkplatforms serieus moet nemen. Zij vervolgt haar betoog.

Zij is benieuwd naar de reactie op deze punten. Zij ziet heel graag terug dat in de verdere uitwerking van de aanpak Samen Stad Maken dit op een ander moment gaat terugkomen; dat de omschreven definitie nog concreter wordt richting bepaalde doelen die gezamenlijk zijn afgestemd met het Wijkplatform. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen op dit laatste terug te zullen komen in de herijking van de aanpak Samen Stad Maken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 de raadsbrief ambitieus genoeg vindt.

320 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt dat afhankelijk van de betekenis van ambitieus in dit verband. Zij heeft laten zien een mooi aanknopingspunt te zien en zich zorgen te maken. Op dit moment vindt zij de raadsbrief nog niet concreet genoeg en mogelijk ook niet voldoende ambitieus. Zij zou mooie doelen willen stellen bij bijvoorbeeld burgerschap. Die vindt zij ontbreken.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de raad nu vijf jaar bezig is met de Wijkplatforms. Kijkend in de stad ziet hij nog heel veel wijken waar nog nauwelijks een platform is. Hij is samen met de heer Dijkstra teleurgesteld in de voortgang. Hij vraagt of mevrouw Van der Wilt met hem deelt dat wat de raad eigenlijk zou willen, hij veel meer concreet zou willen maken, wanneer de platforms er nu eindelijk komen.

330 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) merkt op dat die er er al zijn. Het lastige is dat Wijkplatforms te maken hebben gehad met veel veranderingen, ook als het gaat om de verwachtingen vanuit de raad. De platforms die er zijn, willen graag hun werk goed kunnen doen en deelnemers kunnen vinden. Zij stelt voor vooral te sturen op een goede ondersteuning. Ook Wijkplatform Overvecht heeft het best spannend als het gaat om de voortgang. Zij stelt voor dit meer te monitoren en duidelijker doelen te stellen; dat is echt nodig en dat deelt zij met de heer Van Steeg.

340 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) gaat in op de vraag van de wethouder hoe het verder moet met de Wijkplatforms. Hij zou dan eerst willen stilstaan bij de vraag waarover het hier gaat. Volgens zijn fractie gaat dit over gehoord worden, over dat Utrechters in hun buurt of wijk samen invloed willen hebben op hoe hun eigen woon- en leef-omgeving er uit moet zien. Omdat zij weten wat er speelt, wat er nodig is en weten

wat er niet en wel kan. Hij legt de vraag voor waarom de wethouder de raad alleen een brief stuurt over de toekomst van alleen de Wijkplatforms. Die wijkraden konden overal advies op geven; het college moest daar serieus op reageren. Er was geld voor het organiseren voor enquêtes, de wijkraden werden ondersteund door de Wijkbureaus. Waarom is niet geprobeerd om de wijkraden destijds representatiever te krijgen en diverser?

350 Vijf jaar geleden werd zonder na te denken over hoe Utrechters uit hun buurt of wijk dan wel invloed zouden kunnen uitoefenen; er werd geen alternatief geboden. De heer Dijkstra vond dat teleurstellend en frustrerend. Dat had tot gevolg dat bewoners die nog energie hadden, nagingen of langs informele routes nog iets te doen was. Hij refereert aan de inbreng van de heer Van Steeg zojuist: in twee wijken lukt dat aardig. In de meeste wijken zijn de wijkraden ingestort en zijn mensen afgehaakt, veel van wat destijds was, is niet teruggekomen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt het terecht dat vragen te stellen zijn bij hoe dit proces in het verleden is gegaan. Zij benadrukt het punt van de representativiteit wel degelijk heel belangrijk te vinden. Zij stelt dat nooit gezegd is ermee te stoppen; gezegd is dit anders te willen inrichten. In diezelfde tijd kwam het stadsbestuur met
360 voorstellen voor buurttagendering, burgerberaad, referenda, budgetten. Er kan niet gezegd worden dat haar fractie geen enkele invloed meer wilde uitoefenen. Zij had verwacht dat EenUtrecht de aandacht voor representativiteit heel belangrijk zou vinden; waarom is dat geen punt voor EenUtrecht om wel te overwegen in de doorontwikkeling en in de destijds gemaakte keuzen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) benadrukt dat voor zijn fractie representativiteit of draagvlak ongelooflijk belangrijk is.

Het andere is dat hij het groter zou maken dan het is; D66 noemt de gedane voorstellen in die periode. Hij vindt dat geen goed verhaal. De burgeragendering is iets uitgebreid; dus ook met 100 mensen is iets in te brengen. Na vijf à zes jaar is er één
370 burgerberaad geweest. Kijkend naar de begroting is er voor een burgerberaad geen geld meer beschikbaar. In de afgelopen vijf jaar is geen vooruitgang geboekt; langzamerhand gleed het verder weg. Er is minder participatie dan vijf jaar geleden; dat heeft onder andere te maken met de wijkraden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) deelt dit punt niet. De vraag is voor wie de participatie bestemd is. Zij vindt dat heer Dijkstra een tegenstelling maakt die er niet is. Zij vraagt of dit juist is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) weerspreekt een tegenstelling te schetsen; hij stelt vast dat in de afgelopen vijf jaar een aantal zaken is afgeschaft en dat daarvoor heel weinig terugkwam. Hij benadrukt dat dat een gegeven is. Hij stelt voor dat goed te
380 inventariseren. Dan is daarmee ook de representativiteit en het draagvlak niet geholpen. Hij ziet daarin geen tegenstelling. Wat hem betreft had de gemeente vijf jaar geleden veel meer moeten investeren in participatie. Dan was het beter gegaan met het draagvlak en de representativiteit.

De heer Dekkers (GroenLinks) is aangesproken over de geschiedenis. In zijn beleving was de geschiedenis heel anders. GroenLinks zei steeds af te moeten van het formalistische adviesrecht en dat de fractie een inhoudelijke inbreng van wijkraden/Wijkplatforms belangrijk vond. Dat wordt nu teruggehaald. Zijn fractie heeft nooit gezegd dat de wijkraden weg moesten omdat ze niet representatief waren. Zijn fractie heeft steeds gezegd dat het stadsbestuur *diverser en representatiever* moest
390 ondersteunen. Hij vraagt EenUtrecht iets precieser te zijn met de weergave van de geschiedenis.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat wat de heer Dekkers nu zegt feitelijk niet juist is. De wijkraden zijn afgeschaft en er is niet iets voor teruggekomen. Mensen werden uitgenodigd om initiatief te nemen en zoiets als een bewonersplatform op te richten; dat is gebeurd, dat kon ondersteund worden daarvoor moest een aanvraag gedaan worden. De representativiteit was een belangrijk argument om af te schaffen. GroenLinks was daarvan een belangrijk voorstander; wellicht minder fanatiek dan D66. Het besluit was een coalitiebesluit. Wanneer aan inwoners van Utrecht gevraagd wordt hoe het is gegaan, zal het antwoord grotendeels zo zijn als hij heeft ingebracht. Aan zijn inbreng doet hij niets af.

Hij vervolgt zijn betoog.

Als mensen niet zien dat het ergens toe gaat leiden wanneer zij initiatief nemen en energie steken in een platform, worden zij ontmoedigd. Op heel veel plekken zijn mensen afgehaakt. Daaraan moet iets gedaan worden. Hij ziet dat de kloof tussen burger en overheid daardoor alleen maar groter wordt. Hij vindt dat dit het moment is die kloof te verkleinen.

Hij vindt dat wat het stadsbestuur doet te weinig is. Hij vindt dat in de kern wat op pagina 4 staat het ontwikkelen is van een kompas, het evalueren is van het Initiatievenfonds en het kijken is naar de ervaring van burgerberaden. Hij beseft te chargeren. Hij hoopt dat begin volgend jaar het stadsbestuur iets concreters in handen krijgt. Hij vindt dat na vijf jaar het stadsbestuur een aantal dingen kan zeggen over hoe dit concreter te kunnen willen aanbieden. Daarvoor wil zijn partij een handreiking doen. Hij denkt ook dat dit de meeste Utrechters graag zouden willen. Zijn partij vindt dat elke buurt of wijk moet worden gefaciliteerd in het organiseren van een buurt- of wijkvertegenwoordiging, zoals een Wijkplatforms of een verbeterd model van de wijkraad van destijds. Zijn partij stelt voor deze groepen bewoners invloed toe te zeggen en middelen. Wanneer de bewoners kunnen laten zien dat ze heel veel draagvlak hebben, krijgen ze ook meer invloed en meer middelen. De vraag is dan wat hij de bewoners kan toezeggen:

- het recht op het maken van een eigen buurt- of wijkvisie;
- het recht om zwaarwegende adviezen te geven over de eigen buurt of wijk waarop het stadsbestuur moet reageren;
- het recht om een wijkbegroting te vragen van de gemeente waarin de gemeente laat zien wat er aan geld binnenkomt en uitgaat voor de desbetreffende buurt of wijk;
- Het recht om het lokale Initiatievenfonds zelf te laten beheren, ondersteund door het Wijkbureau;
- het recht op een adequate financiële en secretariële ondersteuning vanuit de gemeente.

Hij adviseert het college elke buurt of wijk de ruimte te geven een en ander zo te organiseren dat dat het beste past bij die buurt of wijk. Een en ander is vastgelegd in een initiatiefvoorstel. Dat zal binnenkort toegestuurd worden naar het college. Dan is zijn voorstel dat te agenderen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zet het recht tegenover de representativiteit en vraagt wat in dat opzicht van de Wijkplatforms te verwachten is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) refereert aan zijn inbreng over dat een buurt of wijk kan laten zien heel veel draagvlak te hebben. Wanneer zij minder draagvlak hebben staat er minder geld of minder invloed tegenover. Wanneer zij veel draagvlak hebben is het ook een verplichting van de raad om de voorstellen te behandelen en zal de raad daarop serieus reageren.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of de heer Dijkstra een ondergrens stelt aan wat hij van Wijkplatforms verwacht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend in die zin dat hij iets van een ondergrens stelt. Dat zal nog nader uitgewerkt worden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) ziet in bepaalde wijken dat bepaalde groepen niet bereikt worden. Zij zou jongeren die nu niet bereikt worden ook inspraak willen geven. Zij vindt het voorstel van de heer Dijkstra in dat opzicht mager.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wil dan terug naar de begindiscussie. De mensen in de Wijkplatforms en de mensen die hij spreekt in andere bewonersgroepen zeggen beter in staat te zullen zijn met meer middelen een groter draagvlak te organiseren en diverser te worden. Hij vindt dat de bewoners geprikkeld moeten worden dit zelf te doen.

De heer Van Steeg (CDA) is benieuwd naar het initiatiefvoorstel van de heer Dijkstra. Hij vraagt of dit een pleidooi is van hem om de Wijkplatforms op te heffen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt ontkennend. Hij is absoluut niet van plan om wat in de stad bestaat op te heffen. Het vertrekpunt is *dat wat er is*.

De heer Dekkers (GroenLinks) is ook nieuwsgierig naar het initiatiefvoorstel. Hij neemt zich voor op de afzonderlijke voorstellen te reageren.

Hij is het eens met de frase over hoe meer zij hun werk beter doen, hoe groter de zeggenschap zal zijn van de Wijkplatforms. Hij gaat in op dat wanneer ze diverser en representatiever zijn, ze meer geld krijgen; hij legt de vraag voor of daarin niet iets ongerijmds zit. Moet juist niet meer geld naar de wijken waar mensen moeilijk te mobiliseren zijn? Hij is niet gecharmeerd van het belonen van clubs die het al goed doen. Hij vraagt of de heer Dijkstra dat met hem eens is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het hartgrondig eens met de heer Dekkers. De kosten gaan vaak voor de baat uit. Wanneer iets beloftevol is, zal dat aan de voorkant ruimte geboden moeten worden.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met drie vragen voor de wethouder:

- Deelt de wethouder de analyse van zijn partij? Zo nee waarom niet?
- Kan de wethouder toezeggen niet meer “door te ontwikkelen”, maar in een veel hoger tempo na te gaan hoe bijvoorbeeld de Wijkplatforms meer middelen en meer invloed kunnen krijgen en dat als Fonds te formuleren?
- Is de wethouder bereid de vijf voorstellen over te nemen? Hij vraagt de wethouder in te gaan op de afzonderlijke voorstellen.

Hij vindt de huidige raadsbrief onvoldoende. Na het afschaffen van de wijkraden is dit een veel te klein stapje. Hij vindt dat nu een grote stap vooruit gezet moet worden. Hij herhaalt zijn credo in de pleidooien: invloed en middelen.

Mevrouw Meering (VVD) vindt het belangrijk dat de inwoners kunnen meepraten en meeparticiperen om het beleid van de gemeente te verbeteren en om de raadsleden scherp te houden. De Wijkplatforms vormen een van de middelen daartoe. De vraag die vandaag voorligt, is hoe de Wijkplatforms zich verder moeten ontwikkelen.

Het college schrijft in de raadsbrief dat het in de wijken waar nog geen Wijkplatform is zoals in Vleuten De Meern en Leidsche Rijn, het initiatief gaat nemen om een Wijkplatform aan te moedigen. De VVD is blij met die actie. Haar fractie heeft dit eerder expliciet aan de wethouder gevraagd. Het is goed om te zien dat de wethouder dit oppakt. Haar fractie wordt ook graag op de hoogte gehouden van of dit uiteindelijk lukt.

490 Het college spreekt voor de langere termijn ook over onderzoek naar het invoeren van wijk- en buurtbudgetten. Voor de VVD is niet duidelijk wat daarmee precies bedoeld wordt en hoe zich dat verhoudt tot de wijkbudgetten die bijvoorbeeld bij de wijkaanpak horen. Voor de VVD klinkt het nu alsof de wijk- en buurtbudgetten die in de brief genoemd worden, een heel fraai budget zijn: van 35.000 euro of misschien zelfs meer per Wijkplatform waarover een Wijkplatforms helemaal zelf kan beschikken zonder enig kader. Zij verneemt graag van de wethouder of haar beeld klopt. Wanneer dit klopt, is de VVD daarvan geen voorstander. Participatie is belangrijk, maar het budgetrecht ligt bij de raad. Wanneer gesproken wordt over zulke serieuze bedragen, moeten er kaders zijn vanuit de raad. Met kaders bedoelt zij dan niet waar
500 het geld naar toe moet, maar wel kaders in de zin van hoe een dergelijk besluit tot stand moet komen, bijvoorbeeld dat in beeld moet zijn gebracht dat er voldoende draagvlak is en dat het ook echt een gedragen keuze is door de buurt of wijk en niet van een kleine groep mensen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de VVD ziet dat met het budgetrecht van de raad soms een mandaat te geven is aan de overheid en via de gemeente ook aan commerciële partijen om met het geld van de gemeente iets te doen.

Mevrouw Meerdling (VVD) vindt dat een hele algemene vraag. Zij bevestigt dat te zien. Zij vraagt waarop EenUtrecht specifiek doelt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de VVD ziet dat op een exact vergelijkbare manier de gemeenteraad het budgetrecht zo kan inzetten dat zij de Gemeenschapsorganisatie binnen kaders geld kan geven om binnen die kaders met dat geld dingen te doen.
510

Mevrouw Meerdling (VVD) antwoordt dat zij dat zojuist zelf zei: binnen de kaders iets doen met het geld. Dat zou ook haar voorstel zijn.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) begrijpt dan niet wat de VVD daarvóór zojuist zei. Het is mogelijk om de kaders te formuleren. Hij begrijpt het punt van de VVD niet. Dat betekent niet dat de gemeenteraad het budgetrecht weggeeft. De gemeenteraad gaat over zijn geld. Uiteindelijk gaan anderen het uitvoeren binnen de kaders die de gemeenteraad stelt.

Mevrouw Meerdling (VVD) begrijpt dat de VVD en EenUtrecht een verschillende invulling hebben van kaders in dit verband. Mogelijk zit daar het meningsverschil.
520

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt hoe de VVD het draagvlak concreet ingevuld ziet. Moeten daarvoor handtekeningen verzameld worden? De vraag is hoe dit te onderbouwen.

Mevrouw Meerdling (VVD) vindt dit een interessante vraag. Zij denkt zelf aan het uitzetten van de wijkenquête door het Wijkplatform. Zij zit niet vast aan één vorm. Zij wil de wethouder wel meegeven ervoor te zorgen dat het Wijkplatform de gemaakte keuze onderbouwt: door wie wordt het besluit van het Wijkplatform gedragen?

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de VVD het eens is met zijn fractie dat participatie op dit moment nog wel eens te hoogdrempelig is voor veel Utrechters en dat voor extra drempels gewaakt moet worden; dit maakt het ingewikkelder.
530

Mevrouw Meerdling (VVD) begrijpt die zorg. Daar moet goed naar gekeken worden; de drempel moet niet onredelijk hoog worden. Haar andere grote zorg is dat straks tien mensen in het Wijkplatform zitting hebben die dan een wijkbudget krijgen van 35.000 euro of meer. En dat die mensen dan zeggen waar dat geld naar toe moet; uiteindelijk is dan de wens dat het geld gaat naar iets wat de hele wijk draagt of door zoveel mogelijk mensen uit de wijk gedragen wordt.

De heer Van der Zweth (PvdA) deelt de wens dat het breed gedragen wordt. Het wordt nu ook wel in het extreme getrokken; hij pleit voor vertrouwen en daarvan uit te gaan wanneer de raad wil dat de bewoners met participatie aan de slag gaan. Hij bepleit voorzichtigheid in dit verband.

Mevrouw Meering (VVD) wil graag uitgaan van vertrouwen. Tegelijkertijd heeft zij het gevoel dat iedereen deelt dat de meeste Wijkplatforms niet zo divers zijn. Zelfs wanneer mensen daar met de beste bedoelingen zitten en wel iets willen regelen voor de hele wijk, zij ergens op uitkomen waar ze gemakkelijk overeenstemming over krijgen omdat bijvoorbeeld de groep te weinig divers is. Zij stelt dat wanneer de groep te weinig divers is, de kans groot is dat het geld ergens heen gaat dat niet door de hele wijk gedragen wordt.

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt dit een belangrijke discussie. Mogelijk gaat die iets breder over het Initiatievenfonds dan over alleen de rol van de Wijkplatforms. Hij vraagt of de VVD het met hem eens is dat er een risico is aan het alleen kijken naar draagvlak. Er zijn verschillende incidenten geweest; bijvoorbeeld dat er draagvlak was vóór een kinderspeeltuin maar dat er ook mensen waren die daartegen bezwaar hadden. Naast draagvlak is het ook interessant om te weten welke bezwaren er leven en of daarmee gedeald is. Hij vraagt of de VVD dat met hem eens is.

Mevrouw Meering (VVD) vindt dat een interessante suggestie. Dat is toe te voegen aan de verantwoording die zij voor ogen had.

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) merkt op dat uit de evaluatie kwam dat er platforms zijn die maar niet van de grond komen. Zij vraagt welke mogelijkheden de VVD ziet om drempels weg te nemen.

Mevrouw Meering (VVD) merkt op dat het juist is dat een aantal Wijkplatforms nog niet van de grond is gekomen. Dat komt haars inziens doordat er ook niet echt vanuit de gemeente actief actie is ondernomen. Dat gaat nu wel gebeuren. Zij hoopt dat mensen die graag willen meepraten zich melden in de wijken en dat ze ook anderen meenemen die zich niet als eerste aangesproken voelen.

Zij denkt niet zozeer aan het wegnemen van drempels; misschien zit ook meer in het bieden van goede ondersteuning. Dat wordt ook genoemd in de raadsbrief; zij noemt in dit verband de secretariële ondersteuning die gemist wordt. Het helpt ook wanneer vanuit de gemeente helder is wat de bevoegdheid is van het Wijkplatform. Wat mogen en kunnen ze. Zelfs wanneer er niet veel drempels zijn komen platforms soms ook nog niet van de grond. Zij vindt dat er ook actieve stimulatie nodig is vanuit de gemeente. Die combinatie moet er voor zorgen dat de Wijkplatforms goed functioneren. Zij vervolgt haar betoog.

Het viel haar op dat in 2015 en 16 er ook een pilot is gedaan met buurbudgetten. Zij vraagt de wethouder wat te leren is van die pilot; waarom is het stadsbestuur nu bezig het wiel opnieuw uit te vinden? Zij kan zich voorstellen dat op die pilot is voort te bouwen en dat het stadsbestuur iets daaruit kan meenemen. Zij vraagt de wethouder daar nog eens goed naar te kijken.

In de raadsbrief wordt gesproken over het uitvoeren van de wijkenquêtes. Zij vindt wijkenquêtes een goed middel. Zij denkt dat het helpt om de mening van de bredere groep in beeld te brengen, dus niet alleen de mensen die in het Wijkplatform zitten. Zij hoopt dat daarmee een meer representatieve groep wordt bereikt en wordt gehoord.

Verder kan zij zich aansluiten bij de woorden van D66 als het gaat over het representatieve.

De heer Van Steeg (CDA) vindt wat bereikt is teleurstellend. Ook hij was geen voorstander van het afschaffen van de wijkraden. Hij vindt dat wat nu voorligt te weinig is. Hij heeft hooguit vier Wijkplatforms van de 10 kunnen bereiken telefonisch. Vorig jaar was er een evaluatie. Nu roept de brief die voorligt meer vragen op dan antwoorden.

Hij legt de vraag voor aan de wethouder hoe hiermee verder te gaan. Hoe gaat het stadsbestuur ervoor zorgen dat er concreet in de wijken stappen worden gezet. Hij had verwacht dat concreet zou worden wat welke stappen per wijk zouden worden gezet. Dan had dat ook gekund voor andere platforms dan Wijkplatforms. Dan is dat de conclusie om te trekken. Nu blijft het een beetje vaag. Dit kost meer tijd.

Hoe gaat het stadsbestuur ervoor zorgen dat in iedere wijk aan participatie vorm wordt gegeven? Wanneer het Wijkplatforms daarvoor het juiste middel is, stelt hij voor dat via dat middel te doen. Kijk per wijk wat nodig is.

Enkele vragen zijn er nog: is het mogelijk meer ondersteuning te krijgen, meer financiële bijstand van de gemeente of personele bijstand om verder te komen om iets meer mandaat te krijgen. Dat kan wat hem betreft via wijkenquêtes. Hij pleit ervoor op het individuele wijkniveau te kijken hoe de Wijkplatforms verder te kunnen helpen. Dat mist hij in deze brief. Waar wil de gemeente staan over twee jaar?

Mevrouw Van der Wilt (D66) zou het goed vinden wanneer per wijk gekeken wordt. Zij hoorde de heer Van Steeg ook iets zeggen over als het Wijkplatform niet werkt....

De heer Van Steeg (CDA) zou hopen dat in iedere wijk een actief Wijkplatform is. Hij pleit ervoor daarop in te zetten. Hij pleit ervoor op basis van deze brief en op basis van de evaluatie 2022 daarop vooral in te zetten. Wanneer de conclusie is dat er alles aan gedaan is en dat er op buurtniveau enkele initiatieven zijn die gezamenlijk tot participatie komen, is wat hem betreft na te gaan wat het meest geëigende middel is. Als het gaat om de discussies, kunnen die het beste op wijkniveau worden gevoerd. Hij zou ook willen kijken naar de aard van de wijk en mensen erbij betrekken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) lijkt dat zeer pragmatisch. Zij vraagt hoe het CDA aankijkt tegen het spannende gegeven van een overkoepelend Wijkplatform een stedelijke opdracht te geven terwijl er in sommige wijken geen platform is.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat terecht. Wanneer Wijkplatforms meer mandaat krijgen, moet absoluut geprobeerd worden om de Wijkplatforms vorm te geven. Er zijn wijken waar het niet lukt. Wat hem betreft, is nog meer te doen om het wel te laten lukken. Hij nodigt de wethouder uit dat concreet te maken, ook in de verdere uitwerking. Hij attendeert op de tijd waarin de raad nu bezig is met de Wijkplatforms. Er zijn zes á zeven wijken zonder Wijkplatform. Wanneer dat niet lukt moet dat op een andere manier.

Mevrouw Van der Wilt (D66) brengt het debat eerder dit jaar over buurtagenda's onder de aandacht. Dat is een iets andere insteek. Daarbij was het idee ook om de wijk te mobiliseren en aan de slag te gaan. Zij is hierin zoekende. Zij legt de vraag voor of dat ook iets zou kunnen zijn dat in de ene wijk beter werkt dan Wijkplatform. Of heeft de heer Van Steeg daarbij een andere afweging?

De heer Van Steeg (CDA) houdt dat voor mogelijk. Zijn oproep is meer aandacht voor de Wijkplatforms. Er kan wat hem betreft meer gebeuren; het kan wat hem betreft concreter. De vragen die de raad heeft, moeten wat hem betreft eerst beantwoord worden. Hij stelt voor het dan concreet te maken en in te zetten op dit middel. Dan is hij er voorstander van om per wijk na te gaan wat past. Dit is de eerste stap. Zeker wanneer er een groot mandaat aangehangen wordt, zal de structuur helder moeten zijn.

De heer Dekkers (GroenLinks) ondersteunt deze inbreng van het CDA. Van meet af aan is gezegd de Wijkplatforms niet aan wijkgrenzen te binden. In het verleden is het voorbeeld genoemd van Hoograven en Lunetten met twee afzonderlijke buurtplatforms. Hij vraagt of het CDA bedoelt wanneer de raad een overzicht krijgt van wat in de diverse wijken gedaan wordt, dan ook een overzicht te krijgen van wat in afzonderlijke buurten is te doen.

De heer Van Steeg (CDA) waakt voor het opleggen van verplichtingen aan wijken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) haalt de overweging van het CDA aan naar meer mandaat te moeten gaan. Hij vraagt het CDA wat de belangrijkste reden is waarom heel veel wijken geen Wijkplatform hebben.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat dat niet alleen ligt aan het mandaat. Dat heeft ook te maken met organisatiekracht, dat is ook het beperkt aantal mensen dat erbij betrokken is of het gevoel dat ze geen inspraak hebben. Er zijn ook Wijkplatforms die zeggen geen extra mandaat nodig te hebben, maar wel extra ondersteuning, of de aandacht van raadsleden, of van ambtenaren. De wensen zijn heel verschillend. Hij herhaalt zijn stellingname per wijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het CDA het met zijn partij eens is dat het doorslaggevend is voor mensen om te komen tot meer activiteit om zich te organiseren wanneer ze zicht hebben op invloed. De mate van steun zal verschillen per buurt en wijk.

De heer Van Steeg (CDA) brengt in dat het Wijkplatform de plek is waar de discussie wordt gevoerd over wat er in de wijk gebeurt: welke ontwikkelingen zijn er, wat wil het bestuur met de wijk en hoe zien de wijkbewoners dat? Het is veel belangrijker dat stemmen worden gehoord dan dat er beleidswijzigingen volgen op beslissingen die op wijkniveau worden genomen. Mensen moeten wat hem betreft het gevoel hebben dat ze worden gehoord.

Ook zijn partij heeft vooral vragen bij deze brief, ook vragen over de budgetten en over de financiering. De heer Van Steeg vindt het goed dat daar naar gekeken wordt. Ook als het gaat om meer zeggingskracht en de ruimte met budgetten. Sommige Wijkplatforms vragen daar expliciet naar. Hij vraagt naar het resultaat daarvan. Hij vindt het goed om duidelijk te zijn hoe dit precies zit in de financiering. In dat opzicht sluit hij zich aan bij de inbreng van D66.

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) merkt op dat er problemen zijn ontstaan door het afschaffen van de wijkraden. En dat zij het fijn vindt dat het stadsbestuur nu werkt aan het oplossen van de problemen. Zij sluit zich graag aan bij de observaties van EenUtrecht.

Zij legt de volgende vragen voor aan het college:

- Uit de eindrapportage van april vorig jaar blijkt dat er behoefte is aan meer deelname en meer inclusiviteit, en aan representativiteit. Zij vraagt of de wethouder wil onderzoeken met welke tegenprestatie het gemeentebestuur mensen kan aanmoedigen om deel te nemen aan de Wijkplatforms. Ze denkt daarbij aan ondersteuning bij mantelzorg of bij kinderopvang, of ze denkt aan een bibliotheekabonnement. Zij is benieuwd hoe de wethouder hierover denkt.
- De wethouder schrijft in 2023 te willen starten met een burgerberaad en dat in 2024 af te ronden. Zij merkt op dat dat dezelfde planning is als het burgerberaad van de jaarwisseling. Zij vraagt op welke manier het college de ervaringen tussen die twee initiatieven zal delen.

- Wijkplatforms vragen zich af wat de bedoeling is; ze vragen om voorlichting. Zij woont al 15 jaar in Noordoost waar kennelijk een gevestigd Wijkplatform is. Zij is een betrokken inwoner, maar ze heeft geen idee wat het Wijkplatform voor haar kan betekenen. Zij beschouwt zichzelf als een bovenmatig betrokken inwoner; dan nog associeert zij dit met samen praten en koffiedrinken. In hoeverre wil de wethouder het vormen van subgroepen onderzoeken, naar het evenbeeld van de commissie waarin nu gesproken wordt: om mensen te motiveren deel te nemen. Zij zegt “bijvoorbeeld ecologen Noordoost of Student & Starter-fans Leidsche Rijn”.
- In de evaluatie van het gevestigde professionele Wijkplatform Noordoost staat dat er relatief veel oudere bewoners actief zijn, van 55 plus en in de leeftijd van 60-70 jaar. Die mensen hebben over het algemeen meer tijd. De Partij voor de Dieren verbaast zich daarover niet. Zij vermoedt dat elke partij die vandaag aanwezig is graag wil dat elk type inwoner zich vertegenwoordigd voelt. Uit het onderzoek naar het burgerberaad is gebleken, dat een vergoeding echt helpt. Zij vraagt wat het de wethouder in financiële termen, waard is aan representatieve en evenwichtige vertegenwoordiging.
- Zij leest dat veel Wijkplatforms niets terughoren van de gemeente. Zij vraagt of de wethouder naar een manier wil zoeken waarop Wijkplatforms ook met formele schriftelijke vragen kan werken; dus waarbij er een penvoerder is en het aantal te beantwoorden vragen voor de gemeente overzichtelijk blijft.

Mevrouw Van der Wilt (D66) hoorde in het afgelopen jaar niet eerder terug dat Wijkplatforms geen reactie terugkrijgen van de gemeente. Zij vraagt naar de signalen en waarop de wijkraden vastlopen.

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) las dit in de rapportage van het Labyrint. Die is vorig jaar verstuurd. Zij vervolgt haar betoog.

- In hoeverre wil de wethouder expliciet ecologen en inwoners met grote kennis over de natuur uit de wijk uitnodigen om mee te praten over ontwikkelingen? Op welke manier zouden deze inwoners te bereiken zijn?
- Onlangs ontving de raad een raadsbrief over de voortgang van de Buurtagenda's rondom wijk- en buurtaanpak. In hoeverre ziet de wethouder dat deze beleidsvelden elkaar versterken? Kan de wethouder toezeggen van de versterking ook daadwerkelijk werk te maken, en zo ja hoe?

Mevrouw Van der Wilt (D66) herkent het laatste punt. Zij heeft dat ook aangestipt. Het is voor haar belangrijk dat verband te zien. Hoe kijkt de Partij voor de Dieren naar het buurtbudget dat in deze brief genoemd wordt, maar ook in het stuk over Buurtagenda's? Heeft zij nog een voorkeur waar dat te bespreken?

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) is benieuwd wat de wethouder daarover zal zeggen; het ontbreekt haar aan voorkennis op dat dossier.

De heer Dekkers (GroenLinks) is blij dat ook de signalerende functie richting de gemeente is genoemd; het geluid van de wijk te laten horen. Zonder een formele procedure of exclusieve rechten, kan het Wijkplatform ook een inhoudelijke inbreng leveren voor de besluitvorming in de wijkraad. Zijn fractie vindt het belangrijk de inhoudelijke inbreng weer te erkennen.

Daarnaast kunnen Wijkplatforms bijdragen aan het organiseren van goede en inclusieve participatieprocessen. Bij de bespreking van de verbetering van het Utrechts planproces hebben GroenLinks en anderen dat ook ingebracht. Hij legt de vraag voor

of het college Wijkplatforms meer gaat betrekken bij het maken van onder meer participatieplannen binnen een wijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt nadere duiding van het erkennen van de inhoudelijke inbreng van de Wijkplatforms; hoe doen de Raad of het college dat?

De heer Dekkers (GroenLinks) licht toe dat de raad en college dat doen door die inhoudelijke en agenderende rol te benoemen in een functie. Dit doen raad en college niet door een exclusieve en formalistisch adviesrecht te maken. Hij vindt dat dit het repareren waard is.

740 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat dit geen adviesplicht is. Hij spreekt over adviesrecht; wanneer het Wijkplatform een advies geeft, raad en college dat erkennen en ook hier behandelen. Hij vraagt of dat hetzelfde is als wat GroenLinks wil.

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt het belangrijk dat Wijkplatforms een inhoudelijke inbreng kunnen krijgen bij de activiteiten die ze doen zoals enquêtes, wijkraadplegingen. Zoals bij elk inspraakproces is hij van mening dat het Wijkplatform terug moet horen wat met de inbreng is gedaan.

Hij wil voorkomen dat discussie gaat ontstaan over formele regelingen in plaats van over de inhoudelijke inbreng; moet er binnen zoveel tijd een antwoord komen op schriftelijke vragen bijvoorbeeld. De heer Dekkers vindt dan de inhoudelijke inbreng
750 het belangrijkste en wat het stadsbestuur daarmee doet. Hij vindt dat erkennen belangrijker dan een formalistische regeling.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) deelt die opvatting met GroenLinks. Ook hij wil niet terug naar het formalistische. Hij vraagt of GroenLinks met hem deelt dat het stadsbestuur aan bewonersgroepen een soort van garantie moet geven dat het stadsbestuur een serieuze inbreng gaat behandelen. Dat werkt zijns inziens stimulerend.

De heer Dekkers (GroenLinks) is het daarover eens met heer Dijkstra. Wanneer het stadsbestuur laat zien iets te doen met inbreng vanuit de wijk, geeft dat vertrouwen en energie. Daarmee is hij het ontzettend eens; dat is een van de uitgangspunten. Dit doet het stadsbestuur zijns inziens nog niet goed.

760 **Mevrouw Hoenkamp** (Partij voor de Dieren) vult aan op de inbreng van EenUtrecht met de vraag welke oplossing GroenLinks ziet om de bewoners het gevoel te geven dat ze serieus worden genomen wanneer het niet formeel gemaakt wordt.

De heer Dekkers (GroenLinks) ziet daar een belangrijke rol voor enerzijds het Wijkbureau weggelegd en anderzijds voor een wijkwethouder. Hij vindt het van belang dat het Wijkbureau ervoor zorgt dat er contact gemaakt wordt met de juiste ambtenaren, met de juiste politici, en zeker ook met de wijkwethouder. De wijkwethouder kan een belangrijke rol spelen bij het ervoor zorgen dat de inbreng op zijn plek wordt gebracht.

Wijkplatforms moeten goed bediend worden. Ze zijn ook niet exclusief; er kunnen
770 ook andere groepen zijn die heel goed diverse opvattingen vanuit de buurt of wijk weten te verwoorden; ook zij verdienen het goed bediend te worden.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

Hij vindt het goed dat de gemeente het initiatief neemt om tot invulling van Wijkplatforms te komen in de wijken en buurten waar nu nog geen Wijkplatform is. Het stadsbestuur biedt nu een perspectief. Hij vindt dat dat goed is na een periode van teleurstellingen en Covid. Hij ziet ook dat er weer nieuwe initiatieven zijn, bijvoorbeeld in de binnenstad. Ook de behoefte aan hulp aan de Wijkplatforms wordt momenteel in kaart gebracht. Volgens GroenLinks is dat niet alleen de taak van de gemeente.

780 Volgens GroenLinks kunnen ook sociaal makelaars, bewonersinitiatieven en samenwerkingsverbanden van bewonersinitiatieven een rol spelen bij het ondersteunen. Hij

vraagt of het college bereid is in beeld te brengen welke bijdragen sociaal makelaars, bewonersinitiatieven en samenwerkingsverbanden kunnen leveren aan het opzetten, goed functioneren, en breder bereik van de Wijkplatforms.

Hij vindt het ook goed de Wijkplatforms te ondersteunen bij het organiseren van wijkraadplegingen. Een van de belangrijke ervaringen van de wijkraadplegingen is een meer diverse inbreng wanneer meer gedaan wordt dan alleen een enquête, wanneer dat gecombineerd wordt met focusgesprekken, met huis aan huis bezoeken, op de markt vragen stellen. Wijkraadplegingen versterken ook de democratische legitimatie van Wijkplatforms. Hij vraagt de wethouder of zij het met hem eens is dat juist de combinatie van methoden, van belang is voor inclusief onderzoek.

Tenslotte is GroenLinks verbaasd en teleurgesteld over dat in de brief alleen over het Initiatievenfonds gesproken wordt in het kader van wijk- en buurtbudgetten en burgerbegrotingen. De raad heeft zich al verschillende keren uitgesproken vóór de budgetten uit de normale programma's en niet uit het Initiatievenfonds. Hij vraagt of het college een terugkoppeling kan toezeggen hoe en wanneer gewerkt wordt aan dergelijke buurtbudgetten en burgerbegrotingen waar het dan gaat over de normale budgetten voor die wijk.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat heel veel gezegd is. Voor zijn fractie gold dat met het afschaffen van de wijkraden de oude schoenen werden weggedaan voordat er nieuwe waren. Hij had gehoopt dat in deze brief meer zou staan. Zijn streven is met de Wijkplatforms een tegenmacht te maken met een groep bewoners die representatief is en actief kan meedenken met de overheid.

Wat hem betreft wordt formeler vastgelegd welk recht een Wijkplatforms heeft. Wat hem betreft moet het meer worden dan een groepje bewoners dat praat.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de heer Van der Zweth het met hem eens is dat het gedoe uit het verleden over formalisme voorkomen moet worden.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat het nu wat los van de raad en van de gemeente is georganiseerd. Hij gunt de bewoners meer dan dat. Het zal zich oriënteren op een eventueel initiatiefvoorstel.

Hij vindt inclusiviteit een belangrijk punt. Hij leest de urgentie terug, maar hij leest niet dat het nu anders gaat worden. Hij pleit ervoor het netwerk en de sleutelpersonen te benutten. Daarvoor is de nodige inspanning vereist.

Hij hoorde de fracties ook inbreng leveren over de buurten, en of dat op wijkniveau moet. Hij is er voorstander van het op buurtniveau te doen; hij vraagt de wethouder te bevestigen dat dat al beleid is. Op buurtniveau is de beleving anders dan op wijkniveau.

De heer Dekkers sprak zijns inziens zinnige woorden over het budget. Hij vindt het niet per se fout om het Initiatievenfonds hiervoor te benutten. Hij vindt buurtbudgetten wel logisch; hij deelt dat volledig met de heer Dekkers. Hij verwacht hierop iets terug te zien.

Met betrekking tot de spreiding in de stad refereert hij aan de inbreng van de heer Van Steeg; veel wijken hebben nog steeds geen Wijkplatform. Hij vindt dat het anders moet. Hier zit een groot hiaat. Veel is te verstaan onder “de gemeente gaat aanmoedigen”; de vraag is hoe te weten wat het verschil gaan maken, hoe ervoor te zorgen dat het ook gaat werken in wijken waar nu nog geen Wijkplatform is?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt verduidelijking van de heer Van der Zweth als het gaat om de rol van de bewonersgroepen rondom de buurtbudgetten.

830 **De heer Van der Zweth** (PvdA) is er voorstander van om bewoners meer positie te geven in begrotingen en in allocatie van middelen; de buurtbudgetten zijn daarvoor een goed middel. Hij kan zich goed voorstellen dat de Wijkplatforms daarvoor een geijkte plek zijn omdat de bewoners daar georganiseerd zijn. Wat hem betreft worden de buurtbudgetten meer gebruikt en het gaat hem erom dat de Wijkplatforms enig slagkracht krijgen waarvoor het budget kan dienen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt hoe dit zich verhoudt tot andere manieren in de wijken om in te spreken – ze noemt in dit verband de enquêtering, online mogelijkheden, en interviews op straat.

840 **De heer Van der Zweth** (PvdA) ziet daarin twee punten. De eerste is de vraag hoe diverser te worden; wat hem betreft worden de netwerken en sleutelpersonen daarvoor benut en de deuren om bij langs te gaan. Ten tweede haalt hij de vraag van de heer Dekkers aan in dit verband; het hoeft allemaal niet exclusief, maar óók een Wijkplatform. In dat verband wil hij meer de stem laten horen.

Diversiteit vindt hij een complex begrip. Hij pleit ervoor volop hierop in te zetten; in vijf jaar tijd is al te weinig gebeurd op dit gebied.

Mevrouw Van der Wilt (D66) kan zich aansluiten bij dit betoog. Wanneer de heer Van der Zweth spreekt over langs de deuren, bedoelt hij dan dat het Wijkplatform dat doet, of doet de gemeente dat? **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dat beide moet.

850 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) begrijpt daaruit dat langs de deuren niet alleen met het Wijkplatform betekent. **De heer Van der Zweth** (PvdA) antwoordt bevestigend. Hij herhaalt zijn stellingname met betrekking tot de formele positie.

De heer Stevens (Student & Starter) sluit zich aan bij elke andere partij die inbreng heeft geleverd over diversiteit.

Hij merkt op dat Wijkplatforms niet aantrekkelijk zijn voor jongeren. Jongeren zijn de toekomst van de stad en zij zouden de uitdagingen van morgen moeten aangaan. De oproep aan de wethouder is, duidelijk te maken hoe Wijkplatforms jongeren en diverse groepen actief kan betrekken en vertegenwoordigen.

860 Het voorstel benoemt zijns inziens terecht de behoefte aan meer duidelijkheid over de rol van de gemeente in relatie tot de Wijkplatforms, maar blijft vragen om concrete oplossingen, zoals mandaat en zeggenschap. Hij vraagt of de wethouder het eens is met zijn fractie dat de Wijkplatforms de rol hebben om mensen bij elkaar te brengen, wijkdialogen te organiseren, en inwoners te helpen om in te spreken en initiatief te nemen. Daarnaast vraagt zijn fractie zich af welke rol een Wijkplatform heeft in het managen van verwachtingen.

De heer Dekkers (GroenLinks) hoort Student & Starter niet spreken over de inhoudelijke rol van Wijkplatforms. Hij vraagt of deze fractie die rol aan die platforms wil geven. **De heer Stevens** (Student & Starter) antwoordt dat te willen.

870 Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met te noemen dat het voorstel het belang benadrukt van communicatie met bewoners. Hij mist specifieke plannen om bewoners actief te betrekken bij wijkplatformactiviteiten. Wat hem betreft moeten Wijkplatforms actief contact maken met bewoners, hun zorgen begrijpen, en actie ondernemen. Hij vraagt welke rol buurtplatforms kunnen spelen bij de communicatie, ook bij wijkbijeenkomsten zelf. Vooral wanneer die wijkbijeenkomsten onverwacht plaatsvinden; hij noemt de wijkbijeenkomst aan de Balijelaan als voorbeeld.

Om de effectiviteit van Wijkplatforms in de loop van de tijd te beoordelen, pleit zijn fractie voor de invoering van een duidelijk monitor- en evaluatiekader. Hij kan zich aansluiten bij de vraag van D66 over de evaluatie.

880 Student & Starter juicht de ontwikkeling van de Wijkplatforms toe. Zijn fractie gelooft dat er nog belangrijke stappen te zetten zijn om ervoor te zorgen dat deze platforms daadwerkelijk intensief, effectief en betekenisvol zijn voor alle inwoners van Utrecht. Hij kijkt uit naar de reactie van de wethouder.

De voorzitter verneemt dat er geen andere fracties zijn met een bijdrage. Zij schorst de vergadering voor 15 minuten en heropent de vergadering.

De beantwoording

890 **Wethouder Oosters** dankt de raad voor zijn bijdrage. Zij bezocht in haar inwerkperiode bijna alle platforms en bewonersorganisaties die een dergelijke functie willen vervullen. Zij heeft in die rondgang veel kennis en informatie opgehaald. Zij zag ook veel passie bij de betrokkenen maar ook veel onzekerheid. Zij werd geconfronteerd met een zoekende houding: zij is nu blij hierover in gesprek te zijn met de raad. Zij zal achtereenvolgens ingaan op de analyse van het verleden, op zeggenschap en de rol van zeggenschap van het Wijkplatform, op de inclusiviteit, de ondersteuning, de Wijkplatforms in alle wijken, de financiën en het vervolg, de categorie overige.

900 De heer Dijkstra maakte een analyse van het verleden en stelde de vraag of zij die analyse met hem deelt; zij deelt die analyse niet. De zoektocht van het college is naar voortdurende verbetering. Op het gebied van participatie vinden op dit moment fantastische dingen plaats. Zij noemt enkele voorbeelden. Zij ziet mooie verbeteringen en zij zou de heer Dijkstra willen uitdagen met haar naar de positieve kant te kijken van het verhaal en na te gaan hoe hierop is voort te bouwen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zegt ook veel mooie dingen over de ontwikkelingen. Hij vraagt of de wethouder met hem deelt dat het enorm gaat helpen wanneer zij ook als wethouder ziet dat er ontevreden mensen zijn en dat er momenteel minder middelen zijn dan 5/6 jaar geleden om effectief te participeren. Dan zien mensen dat ze gezien worden in dat tekort. Dan maakt de wethouder een brug en spreekt zij ook de taal van de mensen; dat mist hij nu in de beantwoording van de wethouder.

910 **Wethouder Oosters** knipt deze vraag van de heer Dijkstra in twee delen op: (1) of zij erkent dat er ook mensen ontevreden zijn over hoe het nu gaat en welke middelen er zijn. Zij beantwoordt die vraag bevestigend.

(2) Zij is het niet het eens met de stelling dat er minder middelen zijn dan 5/6 jaar geleden en minder mogelijkheden om te participeren. Zij bevestigt dat de wijkraden en de Wijkplatforms een andere rol in de stad hebben gekregen. Maar er zijn ook veel middelen bijgekomen, en mogelijkheden voor de stad om te participeren. Dan nog moet het stadsbestuur de stap maken met de Wijkplatforms; om die reden is dit debat er ook.

920 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat met heel veel moeite nu eenmalig een bedrag is vrijgemaakt voor een burgerberaad, en in de meerjarenbegroting ziet hij nog geen tweede bedrag terugkomen; een reservering voor een tweede burgerberaad ontbreekt. Het lijkt nu in het ergste geval een eenmalig incident te worden. Op alle andere plekken zag hij geen euro extra. In de ondersteuning van Wijkplatforms, destijds de wijkraden, was er sprake van een behoorlijk budget. Dat is

in een keer wegbezuinigd en niet teruggekomen. Hij ziet alleen maar minder. Wat hem betreft helpt het niet om als wethouder dat te ontkennen.

Wethouder Oosters antwoordt dat de heer Dijkstra hier twee dingen zegt. Als het gaat om het burgerberaad is ook met de raad afgesproken eerst de eerste versie af te wachten en daarna te kijken hoe het volgende vorm te geven. Die eerste versie is nodig om een goede tweede versie neer te zetten en daarbij het juiste budget te zoeken. Het college heeft nooit gezegd dat het einde oefening is na dit eerste burgerberaad.

Voor wat betreft het tweede deel moeten Wijkplatforms haars inziens verbeteren; daarin kunnen college en raad iets betekenen; om die reden vindt dit debat plaats. Dit erkent zij. Zij vervolgt haar beantwoording.

Zij gaat in op de vraag van het CDA over de duur van het traject. Zij merkt op dat het een zoektocht is hoe het Wijkplatform een serieuze rol te geven. Voorkomen moet worden dat het gemeentebestuur weer in dezelfde val trapt als de vorige keer met de wijkraden. Het college wilde dat doen bij het Samen Stad Maken; daarbij zal het college de discussie voeren met de raad over welke vorm van zeggenschap het Wijkplatform zal krijgen.

De heer Dekkers (GroenLinks) verbaast zich daarover. Nu wordt gesproken over het verder ontwikkelen van de Wijkplatforms. Het lijkt hem dat het dan goed is uit te spreken in welke richting de Wijkplatforms te verbeteren. Dat debat zou niet over een half jaar moeten plaatsvinden. Dat debat vindt nu plaats. Hij vraagt of de wethouder het eens is met wat velen hebben gezegd dat het van belang is dat de inhoudelijke rol van de Wijkplatforms erkend wordt en versterkt.

Wethouder Oosters bevestigt dat momenteel het gesprek gevoerd wordt over het verbeteren, het ondersteunen en ook de voorkeursrol van de Wijkplatforms. Zij heeft ook geluisterd naar de raad en de heer Dijkstra gehoord; dat het vreemd is één instrument er uit te lichten binnen dat brede spectrum van participatie en daarover een besluit te nemen ten opzichte van alle andere instrumenten. Gezegd is dat te willen vaststellen juist in de herijking van Samen Stad Maken: het kompas van zeggenschap: wanneer komt welke vorm van participatie aan bod en welke rol in de zeggenschap is er dan? Zij vindt het juist heel belangrijk de input van de raad mee te nemen, maar niet hier te zeggen welk recht het wordt. Zij wil dit vastleggen in het kompas van zeggenschap. Zij beschouwt de suggesties van de heer Dijkstra als een voorzet daarin om die mee te nemen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat er dan weer meer tijd overheen gaat. Ontwikkeling is bijna onmogelijk wanneer bewoners niet weten welke positie zij gaan krijgen.

Wethouder Oosters ziet mogelijkheden vanuit de ondersteuning; zij kunnen dan beter de rol kiezen die zij willen hebben. Dat zal het college uiteindelijk helpen bij de voorbereiding van het besluit over het formele recht dat de raad aan de platforms wil geven. Op dit moment zijn de Wijkplatforms nog niet op dat punt aanbeld en is een grote terughoudendheid te zien bij veel Wijkplatforms over welke rol zij willen nemen. Het traject dat nu doorlopen wordt is nodig om uiteindelijk de formele rol vast te stellen.

De heer Van der Zweth (PvdA) denkt dat het de bewoners in hun beweging helpt wanneer de politiek aangeeft wat die verwacht; hij vraagt waaraan de wethouder zelf denkt wanneer zij het adviesrecht gaat formaliseren.

Wethouder Oosters antwoordt die vraag te begrijpen; zij wil desalniettemin hierop niet vooruitlopen. Zij hecht waarde aan het zien van het bredere spectrum van de

participatiemogelijkheden en geen verwachtingen te wekken die mogelijk later niet waar te maken zijn. Daarbij is het eerder misgegaan met de wijkraden.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat het bij haar vragen oproept dat de wethouder niet wil vooruitlopen. Zij refereert aan het debat waarin de commissieleden wel spraken over die rol van de wijkraden. Zij vraagt of zij de wethouder goed begrijpt dat het wat haar betreft ook *geen formele rol voor de Wijkplatforms* een uitkomst kan zijn wanneer dit pas vastgesteld wordt bij de herijking. Zij vraagt of die optie nog op tafel ligt. Of zal het stadsbestuur tegen die tijd wel een formele rol vaststellen?

Wethouder Oosters antwoordt wederom daarop niet te willen vooruitlopen. Zij herhaalt haar argumentatie: dit te bezien in het bredere spectrum.

Mevrouw Meerding (VVD) had niet gevraagd welke rol het moet zijn. Zij herhaalt haar vraag of de wethouder aangeeft dat er sowieso een rol komt voor de Wijkplatforms. Welke rol dat wordt, wordt dan bepaald bij de herijking.

Wethouder Oosters merkt op dat het college hiermee aan de slag gaat met ook de langere termijn en de rol van het Wijkplatform daarin. Het college ziet een belangrijke rol weggelegd voor het Wijkplatform in het stelsel van participatie. Zij herhaalt haar stellingname. Zij stelt meer informatie in het vooruitzicht in haar beantwoording.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) doet de suggestie dat de wethouder het uitgangspunt vastlegt van dat meer invloed voor dergelijke bewonersgroepen als een Wijkplatform nuttig kan zijn en doorslaggevend van belang om meer mensen te activeren. Hij vraagt of de wethouder dat met hem deelt.

Wethouder Oosters vindt meer invloed te abstract. Zij zou graag een brede taak en rol willen geven aan de Wijkplatforms die ook waar te maken is. Zij overweegt dat zij weinig zegt met "meer invloed". Zij herhaalt dit graag te willen vaststellen met de raad in het kompas van zeggenschap.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt invloed een cruciale factor, een uitgangspunt. Hij vindt dat belangrijk om dat nu vast te stellen; anders zou het stadsbestuur zaken uitwerken zonder een goed uitgangspunt.

Wethouder Oosters zoekt naar wat de heer Dijkstra van haar wil horen. Het college gaat op zoek naar de precieze positie en de rol van de bewoners in het Wijkplatform en van het Wijkplatform. Zij denkt dat een aantal factoren daarbij kan helpen om een brede groep daarvoor te activeren. Invloed kan daarvan een zijn. Zij gaat nu niet zeggen dat dat het enige is; het gaat om meer factoren.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de urgentie breed gevoeld wordt in de raad. Hij vindt dat een half jaar wachten niet in verhouding staat tot de tijd die is gepasseerd in de afgelopen vijf jaar. Hoe verwacht de wethouder dat de Wijkplatforms vorm gaan krijgen in de komende maanden.

Wethouder Oosters benadrukt andermaal dat het college niet stilstaat. Het college is sinds april hard aan het werk, ook samen met de Wijkplatforms om ze te verstevigen en de rol beter vorm te geven, kijkend naar een sluitend netwerk van participatiemiddelen in de stad.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat de wethouder het de raad moeilijk maakt wanneer de raad nog een keer een half jaar moet wachten.

Wethouder Oosters deelt mee dat het college nu al stappen zet: het uitbreiden van het netwerk, de ondersteuning, de hulp bij de financiële administratie - dat zijn korte termijnmaatregelen die te regelen zijn. De raad en het college spreken al binnen een half jaar over het kompas; zij vindt dat het juiste moment om de rol van zeggenschap vast te stellen. Dat is niet *wachten* maar *zorgvuldig handelen*, in samenhang met de andere participatiemiddelen in de stad.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat de bestuurlijke erkenning van de inhoudelijke bijdragen van de Wijkplatforms de brede wens van deze commissie is, te laten zien dat met de inbreng iets gebeurt.

Wethouder Oosters antwoordt daarmee geen moeite te hebben. Gesproken is over de formele rol; dat wil zij in de bredere context vaststellen. Zij erkent zeker de inhoudelijke bijdrage die Wijkplatforms kunnen leveren en de waarde daarvan. Daarop komt zij ook terug in de rest van haar beantwoording, bijvoorbeeld ook met de raadpleging.

1030 **Mevrouw Hoenkamp** (Partij voor de Dieren) is benieuwd op basis waarvan de wethouder bepaalt wat wordt doorgeschoven en wat niet, op basis van alle vragen die vanochtend zijn gesteld. Zij vreest dat deze redenering geldt voor het grootste deel van de onderwerpen waarover is gesproken; dat het allemaal wordt doorgeschoven naar de herijking. Zij vraagt of het juist is.

Wethouder Oosters antwoordt ontkennend. Zij zal nog op heel veel punten en vragen vanuit de commissie ingaan. Zij wil dit niet formuleren als “doorschuiven naar”. Zij wil de desbetreffende thema's graag bespreken in samenhang met de herijking van Samen Stad Maken; dat is niet op de lange baan. Dat zal binnenkort plaatsvinden in een gesprek met de raad.

1040 Zij vervolgt met in te gaan op de buurtbudgetten. Die vraag is gesteld door veel fracties: D66, VVD, CDA, Partij voor de Dieren en GroenLinks: hoe zit het eigenlijk en waarom hier en bij de Buurtagenda's. Het college kijkt via verschillende wegen naar hoe aan de slag te kunnen met buurtbudgetten - het is de bredere vraag die bij de raad en bij het college leeft. In de zoektocht bij de Buurtagenda's doet het college dat ook. Zij ziet veel bewoners die terughoudend zijn op dit gebied, als het gaat om de rol die zij daarbij pakken, juist als het gaat om onbekendheid met de vorm. In de samenwerking tussen de verschillende trajecten in de stad zoeken partijen elkaar op; één en ander kunnen elkaar in die zin versterken.

1050 Verschillende partijen noemden het Initiatievenfonds. Daar is voor het Wijkplatform al een mogelijkheid om met het Buurtbudget tot 35.000 euro aan de slag te gaan. Het mooie is dat naar draagvlak in buurt en wijk gekeken wordt. Voor grote opgaven, zoals in het sociaal domein, willen platforms ook een grotere rol pakken. Dat gaat wat de wethouder betreft over zeggenschap en over wat de stad uit handen wil geven. In die zin behandelt het college dit in de uitwerking van Samen Stad Maken. In die ontwikkeling kijkt het college ook naar de uitkomsten van de pilots in 2015/2016 die in de stad zijn gedaan.

1060 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) gaat in op de Buurtagenda's. In de motie die de raad eerder dit jaar heeft aangenomen in het debat over de Buurtagenda's is gezegd dat in Q3 de uitwerking zou komen, niet óf het zou plaatsvinden maar hoe. Zij vraagt of de wethouder met diezelfde concreetheid ook voor Samen Stad Maken en dit vraagstuk ook kijkt naar hoe het zou kunnen dat zij aan de slag gaan met Buurtbudgetten. **Wethouder Oosters** hoopt dat dat ook blijkt uit de brief. Het college maakt de eerste stap met het Initiatievenfonds om te laten zien dat het sowieso kan. Wanneer partijen daarmee verder willen, is het de hoe-vraag.

Mevrouw Van der Wilt (D66) gaat in op het “hoe”; zij merkt op dat in 2019 hierover ook gesproken is. Zij refereert aan een motie van het CDA de buurtbudgetten niet vanuit het Initiatievenfonds te doen, maar juist vanuit de bestaande begrotingen. Dit kwam ook aan de orde bij de Buurtagenda's; zij vraagt of in die zin de wethouder die aangenomen motie hierin meeneemt.

1070 **Wethouder Oosters** antwoordt bevestigend. Zij veronderstelt dat mevrouw Van der Wilt zich kan voorstellen dat het niet voor niets is dat het met het Initiatievenfonds een stuk gemakkelijker is te realiseren dan met de bestaande budgetten. Het college zal daar op die manier wel naar kijken.

De heer Dekkers (GroenLinks) heeft moeite met dit antwoord. Het kan dan met het Initiatievenfonds een stuk gemakkelijker zijn, zijn fractie wil graag dat het college de moeilijke weg kiest. De raad heeft zich bij herhaling uitgesproken over dat waar het gaat om Buurtbudgetten het geld afkomstig moet zijn uit de normale programma's. Hij vraagt of de wethouder bereid is de moeilijke weg te kiezen en te laten zien welke stappen zij daarin zet.

1080 **Wethouder Oosters** antwoordt bevestigend. Het enige verschil dat zij maakt is dat het college dit nu al aan de raad kan presenteren en dat het college met de andere vormen nog aan de slag is. Het college bewandelt zowel de makkelijke als de moeilijke weg.

Onder andere D66 en GroenLinks gingen in op de raadpleging; het college ziet mogelijkheden om de expertise vanuit onderzoek en advies in te brengen bij de Wijkplatforms in het kennis- en leernetwerk om de betrokkenen op weg te helpen, zo dat ook hun eigen externe onderzoek te verbeteren is. Het college wil met de Wijkplatforms in overleg over hoe zij meer informatie kunnen halen uit het onderzoek dat zij zelf en de gemeente doet, vooral als het gaat om de Utrechtmonitor. In reactie op GroenLinks zet de wethouder uiteen dat meerdere vormen kunnen helpen bij uiteindelijk betere representatie in de wijk. Dat wordt de zoekrichting.

1090 In reactie op het voorstel van EenUtrecht en de vijf punten die de heer Dijkstra noemde zet de wethouder uiteen erg nieuwsgierig te zijn naar het complete voorstel. Zij herkent veel punten die zijn genoemd, die ook al soms een klein beetje in de brief van het college staan: geen eenheidsworst willen van de verschillende Wijkplatforms, maar een betere ondersteuning, een streven naar een bredere vertegenwoordiging van de wijk. Als het gaat om de rol van zeggenschap zijn bepaalde instrumenten niet los te behandelen van andere instrumenten. Ook daarom wil het college dit meenemen in de uitwerking van Samen Stad Maken. Het college zal dan reflecteren op de punten die de heer Dijkstra heeft genoemd.

1100 GroenLinks ging in op de rol bij het Utrechts planproces; dat raakt aan het onderwerp zeggenschap en ook aan de actualisatie van het Utrechts planproces waarover het college ook in gesprek gaat met de raad. Zij wil dat gesprek nu eerst voeren.

De heer Dekkers (GroenLinks) zou het graag willen omdraaien. Hierover is gesproken bij Samen Stad Maken bij de vernieuwing van het Utrechts plan proces. Hij vraagt of de wethouder - die over de Wijkplatforms gaat - of het stadsbestuur de Wijkplatforms in positie gaat brengen.

1110 **Wethouder Oosters** antwoordt dat het college het Utrechts planproces in samenhang met Samen Stad Maken zal benaderen. Daaruit moet blijken wanneer de zeggenschap op tafel komt. Zij wil daarop niet vooruitlopen op deze wijze. Zij neemt zich voor dat het college en raad dit gezamenlijk gaan invullen in het gesprek over zeggenschap.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inclusiviteit. Dit thema is door veel fracties genoemd. Dit is een van de uitgangspunten die het college voor zichzelf had gesteld bij het vormen van de Wijkplatforms. D66 en PvdA vroegen naar de rol van het college daarin. D66 vroeg specifiek naar het stellen van doelen die de raad kan volgen. De wethouder vindt de eisen die te stellen zijn aan de Wijkplatforms samenhangen met de ruimte in zeggenschap die het stadsbestuur de Wijkplatforms

1120 geeft: hoe meer verantwoordelijkheden hoe meer het college terug verwacht in het betrekken van een diverse en representatieve groep. Nu ziet zij dat veel platforms nog in een ontwikkelingsfase zitten; het college wil hen graag op weg helpen in plaats van nog meer ingewikkelde opgaven op te leggen. Zij refereert aan een uitspraak van de heer Van der Zweth over dat het echt zoeken is naar hoe diversiteit in de organisatie is vorm te geven. Tegelijkertijd is te zien dat platforms net als het stadsbestuur grote waarde hechten aan de representativiteit en diversiteit. Zij wil toezeggen met hen in gesprek te gaan om gezamenlijke doelen te stellen. Dat is dan op een later moment terug te koppelen naar de raad.

1130 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt dat mooi en ook met de nuancering die de wethouder hierop geeft dat het samenhangt met meer mogelijkheden die gegeven worden en dat het niet alleen maar gaat om een verplichting. Wanneer komt de wethouder daarover bij de commissie terug?

Wethouder Oosters zou graag in Q3 2024 een update willen toesturen over de voortgang van de Wijkplatforms; daarin zit dan ook iets over de inclusiviteit en diversiteit, maar ook in andere thema's die zij nog zal aflopen in haar beantwoording.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt het stukje over de doelen randvoorwaardelijk aan de rol die het stadsbestuur het Wijkplatform geeft. Die zal besproken worden in de aanpak herijking Samen Stad Maken. Zij verwacht dan dat het daarin zal terugkomen en niet later.

1140 **Wethouder Oosters** begrijpt dat. Zij zal nagaan of zij een stukje inclusiviteit en diversiteit van de participatie in de herijking van Samen Stad Maken kan meenemen. De Partij voor de Dieren vroeg nog meer op het gebied van diversiteit: hoe dit te kunnen versterken door bijvoorbeeld hulp bij mantelzorg en kinderopvang. Zij vindt dat mooie voorstellen. Het college doet wat het kan met Wijken en het team Participatie om de platforms te helpen diverser te worden. Het financieren van hulp bij mantelzorg en kinderopvang is een groter budget nodig. Zij vindt het een uitdaging om na te gaan hoe dit te kunnen verbeteren. Daarmee wil zij aan de slag gaan zoals zij ook zei richting mevrouw Van der Wilt; de wethouder kan daarop terugkomen in de brief.

1150 In breder perspectief over inclusiviteit merkt zij op dat Wijkplatforms niet het enige middel is om te participeren; het zal altijd zo zijn dat Wijkplatforms niet de vorm is voor iedereen. Dat neemt niet weg dat het college zijn uiterste best doet om het zo divers mogelijk te maken.

1160 Met betrekking tot de ondersteuning van de Wijkplatforms en de voorstellen die daarover gedaan zijn in de brief zet de wethouder uiteen dat het zoeken naar hoe de platforms beter te ondersteunen een van de grootste maatregelen is. Het college zal ook een platform voor informatie opstarten, waar startende Wijkplatforms kunnen zien waaraan ze moeten voldoen, waar ze hulp kunnen vinden en hoe zij een vlamme start kunnen maken, maar ook gaat het daarbij om de ondersteuning op het gebied van financiële administratie, de bijeenkomsten voor onderlinge kennisuitwisseling, het verbeteren van de relatie tussen Wijkbureaus en de platforms, et cetera. Zij spreekt de hoop uit dat de platforms door die hulp meer tijd overhouden en dat zij meer ruimte ervaren om te investeren in burgerschap. Dat is het uiteindelijke doel.

Ingaand op het thema de Wijkplatforms in alle wijken, vindt de wethouder het fijn om te vernemen dat daarvoor brede steun is in de commissie, specifiek ook vanuit de VVD voor Leidsche Rijn en Vleuten De Meern. Het college informeert de Raad ook graag over de voortgang van de platforms met deze input van de raad meegenomen.

De wethouder zegt de raad toe in de door haar aangekondigde brief in te gaan op het ontwikkelen van de platforms in de wijken waar de platforms nog niet zijn.

1170

Richting het CDA gaat zij in op de vraag hoe concreet per wijk te verbeteren; of daarop nog meer is in te zetten. De wethouder bevestigt dat dat de zoektocht is. Het college gaat ook aan de slag met de “smaakverschillen per wijk”. Het lijkt haar goed om de raad op de hoogte houden van dit traject. Zij zal dat doen in de aangekondigde brief.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de wethouder ook kan ingaan op de behoeften van de bestaande Wijkplatforms en in hoeverre het college aan de behoefte kan voldoen om de Wijkplatforms verder te ontwikkelen.

1180

Wethouder Oosters antwoordt dat dat gedaan is met deze zoektocht en met deze evaluatie. Daaruit is een aantal conclusies gekomen die ook gedeeld zijn met de raad.

Voor de wijken waar ze niet zijn, is het ingewikkeld om op te halen wat zou helpen om dit op een goede manier te doen. Het college is in de afgelopen maanden direct aan de slag gegaan in de binnenstad om met partijen na te gaan of het mogelijk is op een bepaalde manier een Wijkplatformfunctie te realiseren. De heer Dekkers refereerde daaraan ook al. Zij kan zich voorstellen dat een dergelijk traject ook in andere wijken kan landen. Dit is een voorbeeld van hoe het nu gaat.

1190

De heer Van Steeg (CDA) zoekt iets specifiekier naar hoe tot verdere ontwikkeling te kunnen komen: per wijk de beschrijving van de behoefte en op welke manier het college er handen en voeten aan gaat geven.

Wethouder Oosters zet uiteen dat het college per wijk en per Wijkplatform de gesprekken heeft over de hulpbehoefte die nodig is. Het college past die smaakverschillen ook toe per wijk en per Wijkplatform: nagaan waar het meest te ondersteunen is. Zij stelt zich voor dat iets anders nodig is bij een zojuist gestart Wijkplatform in Kanaleneiland dan het Wijkplatform of de wijkcoöperatie in Oost, waar het platform al heel lang aan de slag is en verschillende initiatieven op poten worden gezet. Met ook die verschillen is het college aan de slag met betrokkenen. Zij hoort de behoefte bij het CDA op daarover meer informatie te ontvangen en dat beter uitgewerkt te zien.

1200

De heer Van Steeg (CDA) leest in de brief een aantal algemene observaties. Hij zou de vooruitgang per Wijkplatform willen zien. Wanneer dat al gedaan wordt is dat een kleine moeite om dat toe te vertrouwen aan papier.

Wethouder Oosters antwoordt bevestigend; zij kan zich voorstellen dat in de update van hoe het gaat met de Wijkplatforms specifiekier is te beschrijven hoe dat gaat in de verschillende wijken. Zij vervolgt haar beantwoording.

De PvdA stelde de vraag hoe te kunnen weten wat het verschil gaat maken; hierover heeft zij zojuist veel gezegd. De beweging komt op gang ook in de wijken waar geen platform is. Zij hoopt het verschil te kunnen maken met wat nu gaande is.

1210

Met betrekking tot de financiën is de vraag gesteld of het meer kan. Hier komt het budgetrecht van de raad bij kijken. Nu is sprake van een budget van 50.000 euro om te verdelen over de 10 wijken. Wanneer de raad meer wil, moet dat ergens anders uit de organisatie weggehaald worden; dat is dan de ingewikkelde zoektocht die het stadsbestuur dan heeft.

In de categorie overige gaat de wethouder in op de vraag van D66 over een toezegging dit mee te nemen in Samen Stad Maken; de wethouder bevestigt dat het college dat doet.

Mevrouw Van der Wilt (D66) refereert aan de oproep van EenUtrecht om de inwoners meer invloed te geven op de uitwerking. De wethouder was daarin voorzichtig. Zij is het eens met deze oproep van EenUtrecht, dit als uitgangspunt te hebben. Zij legt de vraag voor aan de wethouder of zij dit meeneemt.

Wethouder Oosters heeft de roep vanuit de raad gehoord; het college zal dit meenemen in de uitwerking van de herijking van Samen Stad Maken.

EenUtrecht wil geen “doorontwikkeling” maar juist de keuze voor iets anders; de wethouder kan deze toezegging niet doen, juist omdat het college vanuit de platforms een luide oproep hoort om nu niet weer een nieuw systeem in het leven te roepen maar voort te bouwen op de kracht en initiatieven die er al in de wijken zijn - de wethouder zou dat ook als uitgangspunt willen nemen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bedoelde *niet compleet iets anders*. Hij bedoelde meer zeggenschap en meer invloed.

Wethouder Oosters bevestigt dat dat debat gevoerd is. Zij denkt daarover in gezamenlijkheid te komen spreken met het initiatiefvoorstel van EenUtrecht en in samenhang met Samen Stad Maken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wil graag weten of het ja of nee is. Gaat het stadsbestuur meer doen dan met de huidige raadsbrief in de verwachting ligt?

Wethouder Oosters had al gezegd dat dit ook iets vraagt van de Wijkplatforms zelf. Dat voorstel doet de heer Dijkstra dan ook: dat dan ook hogere eisen gesteld mogen worden aan een Wijkplatform. Zij stelt zich voor dat daarover een interessant debat te voeren is; zij wil daarop niet vooruitlopen. De zoektocht is hoe het bestaande systeem van de Wijkplatforms te kunnen versterken.

De wethouder deelt mee 750 aanmeldingen te hebben ontvangen voor deelname aan een Wijkplatform. Zij vindt dat positief als start.

Student & Starter ging in op het managen van verwachtingen en het bereiken van de wijk als het gaat om de versteviging van de rol van het Wijkplatform; zij ziet het Wijkplatform niet als een communicatiekanaal van de gemeente. Zij wil dat de Wijkplatforms ook niet opleggen. Dit signaal geven de Wijkplatforms zelf ook.

Het college en de raad hebben een sterke rol in het managen van verwachtingen; ook dat is niet een rol van de Wijkplatforms.

De vraag van de PvdA over het buurt- en het wijkniveau en of de platforms daarin kunnen verschillen beantwoordt de wethouder bevestigend. Dat sluit ook aan bij het argument van de heer Dijkstra om niet te gaan voor de eenheidsworst, maar echt te kijken naar wat bijdraagt aan de inspraak van bewoners in de wijk met daarbij de notie dat het stadsbestuur beschikt over 50.000 euro. Het budget kan dus hiermee kleiner worden per platform.

Zij zal op veel punten die zijn ingebracht terugkomen in de update in Q3.

Gemiste vragen

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de wethouder de door GroenLinks gesuggereerde expliciete rol van sociaal makelaars zal inbrengen bij haar collega's.

Mevrouw Meerdink (VVD) had een vraag gesteld over de kaders die worden meegegeven; stel het buurtbudget komt niet uit het Initiatievenfonds, of er dan wel kaders worden meegegeven door de raad?

Beantwoording

Wethouder Oosters antwoordt bevestigend op de vraag van de heer Dekkers; het college is zeker bereid ook de sociaal makelaars en andere bewonersinitiatieven hun rol te geven. Voor nu heeft het college in beeld *Voor je Stadsie* en *Dock*, maar ook een landelijke organisatie als Catalis.

1270 Met betrekking tot de vraag van de VVD over de kaders van de buurtbudgetten, zet de wethouder uiteen dat wanneer fundamentele keuzes worden gemaakt over de invulling van de budgetten dat ook aan het budgetrecht raakt van de raad. Daarover moet een goed gesprek gevoerd worden in de raad. Zij zal nu als wethouder de kaders aangeven. Een Buurtbudget dient voor de invulling door bewoners zelf. Zij kan zich voorstellen dat de raad aan de voorkant kaders wil meegeven over bijvoorbeeld hoe representatief een groep moet zijn die daarover beslist.

Toezeggingen

1280 In Q3 2024 volgt een raadsbrief met een update over de voortgang van de Wijkplatforms. Daarin gaat het onder andere over inclusiviteit, diversiteit, de ontwikkeling van Wijkplatforms in de wijken waar de voortgang nog achterligt, een beschrijving per wijk over wat nodig is om tot een Wijkplatformfunctie te komen en de ondersteuningsbehoefte per wijk per platform.

De voorzitter legt de vraag voor of de agenderende fracties bereikt hebben wat zij wilde bereiken met deze bespreking.

1290 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) begrijpt dat er een afzonderlijke brief komt over Wijkplatforms dit jaar, nog los van de brief die verwacht wordt bij de nieuwe aanpak herijking Samen Stad Maken in Q1. **De voorzitter** antwoordt bevestigend. **Mevrouw Van der Wilt** (D66) twijfelt er over of zij richting de raad richting wil geven aan die brief. De frase over budgetten zit haar nog niet lekker, zij zal daarover nadenken en zij is benieuwd hoe andere partijen daar tegenaan kijken. Voor het overige vindt zij dat in dit debat helderheid is geboden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zal een initiatiefvoorstel indienen voor de eerstvolgende commissievergadering.

1300 **De heer Van der Zweth** (PvdA) heeft ook behoefte aan een raadsdebat. Dat zit voor de PvdA ook op buurtbudgetten maar ook op het adviesrecht. Hij heeft begrepen dat er nog een brief dit jaar komt over de Wijkplatforms. Hij stelt zich voor die brief even af te wachten. Hij stelt zich ook voor dat die brief gecombineerd wordt met de overigens toegezegde brief.

Wethouder Oosters merkt op dat de herijking Samen Stad Maken in Q1 2024 zal plaatsvinden. In dit debat heeft zij een brief voor Q3 2024 toegezegd als een update over de stand van zaken in het traject van de Wijkplatforms.

De heer Van der Zweth (PvdA) gaat dan naar een raadsagendering op de thema's die hij zojuist heeft ingebracht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) kijkt graag daarin mee omdat dat het zijn initiatiefvoorstel kan raken.

1310 **De heer Van Steeg** (CDA) kijkt graag mee op de buurtbudgetten en de concretisering.

De heer Dekkers (GroenLinks) kijkt graag mee om na te gaan of er één formulering is te komen over zowel de inhoudelijke inbreng van de Wijkplatforms als op de buurtbudgetten.

Mevrouw Meerding (VVD) kijkt graag mee met de voorstellen vanuit andere partijen.

De voorzitter rondt hiermee de bespreking van dit onderwerp af.

9. Raadsbrief Actieagenda Digitale Stad 2023

Wethouder: Streefland, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie

1320 *Geagendeerd door: Dirk-Jan van Vliet (D66), Ilse Raaijmakers (PvdA), Bert van Steeg (CDA), Mahaar Fattal (GroenLinks), Ruud Maas (Volt), Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren), Bina Chirino (ChristenUnie), Margreet Ramaker(VVD), Esma Kendir (Student en Starter)*

Naar aanleiding van de Raadsinformatiebijeenkomst over de 'Digitale Stad' hebben de agenderende partijen enkele specifieke onderwerpen die vallen onder het onderwerp 'Digitale Stad', waarover ze graag met de wethouder en andere partijen in debat willen gaan. Aangezien het de 'Digitale Stad' een breed onderwerp is, kiezen de agenderende partijen ervoor om specifiek in te gaan op die specifieke onderwerpen. Die onderwerpen zijn:

- 1330
- *De digitaliseringkloof, hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan blijven meedoen?*
 - *Met hierbij speciale aandacht voor de positie van ouderen en mensen met een beperking;*
 - *Speciale aandacht voor 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'*
 - *Hoe verbeteren we de digivaardigheden van Utrechters?*
 - *Wat zijn de alternatieven voor mensen die digitaal niet mee kunnen doen?*
 - *Algoritmes, wanneer willen we deze inzetten en wanneer niet en hoe houden we overzicht van welke algoritmes er gebruikt worden?*

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven).

De commissie

1340 **De heer Ait Daoua** (D66) merkt op dat de snelheid van de digitalisering in de afgelopen tijd enorm is toegenomen. Dit heeft impact op iedereen. Actief participeren in de samenleving houdt ook in dat men digitaal actief moet kunnen zijn en digitale vaardigheden moet beheersen. De digitale vaardigheden zijn verschillend van mens tot mens. Hij geeft daarvan een voorbeeld uit zijn persoonlijke levenssfeer. Daaruit blijkt dat mensen met dezelfde achtergrond, verschillende vaardigheden hebben ontwikkeld.

1350 De kloof tussen de groepen mensen die niet digitaal vaardig zijn en wel digitaal vaardig, wordt steeds groter. Digitale vaardigheden zijn net zo belangrijk als kunnen lezen en schrijven. Hij vraagt het college daarmee aan de slag te gaan. Hij spreekt dan niet alleen over de trainingen die al worden aangeboden, maar hij vraagt het college dat wat wordt aangeboden ook zichtbaar te maken. Het is van belang dat mensen goed de weg weten te vinden wanneer ze hulp nodig hebben. Hij doet de suggestie, vrijwilligers, bijvoorbeeld MBO studenten, of anderen, te koppelen als digibuddy aan mensen die digibeed zijn. Zij kunnen mensen essentiële digitale vaardigheden leren die noodzakelijk zijn om te kunnen bijblijven en te participeren. Dit als aanvulling op de initiatieven die de gemeente al heeft: de trainingen. De gemeente heeft drie lijnen:

1360 (1) de Utrecht community, waarbij wordt gekeken naar de arbeidsmarkt en naar bedrijven die bepaalde digitale vaardigheden nodig hebben. Aan de hand daarvan wordt de trainingen aangeboden. Dat wordt enerzijds economisch en anderzijds in de arbeidsmarkt gestimuleerd.

(2) de training voor basisvaardigheden en

(3) openbare orde en veiligheid: het weerbaar maken van ouderen tegen online oplichting. Dit geldt ook voor het MKB. Hij vraagt meer aandacht voor de openbare orde en veiligheid. Hij noemt in dit verband ook haat en pestgedrag online. Bovendien vraagt hij aandacht voor het mensen weerbaar maken tegen desinformatie. Hij legt de vraag voor aan de wethouder of daarvoor mogelijkheden zijn; hij denkt aan het vragen van aandacht daarvoor bij trainingen, of bij informatiebijeenkomsten of bij informatiecampagnes.

1370 **Mevrouw Ramaker** (VVD) legt de vraag voor wat goed zou zijn om ouders die op leeftijd zijn mee te nemen in het digitaal aanvragen van zaken bij bijvoorbeeld een gemeente. Wat zou in dit verband goed helpen?

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat zichtbaarheid goed zou helpen. Hij licht dat nader toe.

Mevrouw Ramaker (VVD) vindt zichtbaarheid wat algemeen. Zij noemt als voorbeeld meerdere manieren om een paspoort aan te vragen, zo dat mensen niet afhankelijk zijn van één manier. Wat verstaat de heer Ait Daoua daaronder?

De heer Ait Daoua (D66) zet uiteen dat hij doelt op het zichtbaar maken van bijvoorbeeld trainingen; nu zijn die op de website nauwelijks te vinden.

1380 **De heer Van Steeg** (CDA) kan zich goed vinden in het betoog van de heer Ait Daoua hoe online met elkaar om te gaan. Hij vraagt of hij het eens is met het CDA dat dit onvoldoende is opgenomen in de Digitale Agenda; zou het concreter moeten komen in de agenda? **De heer Ait Daoua** (D66) antwoordt bevestigend.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt wat de gemeente kan doen aan de omgangsvormen, de digitale uitingen en de gevolgen daarvan voor de stad. Hij vraagt of de heer Ait Daoua dat wil nagaan. **De heer Ait Daoua** (D66) is het daarmee eens.

1390 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat dat betekent dat ook in de gemeentelijke wetgeving, in de APV, wijzigingen aangebracht moeten worden. Daarvoor zou aan de burgemeester een bevoegdheid gegeven moet worden. De fractievoorzitter van D66 is juist voorstander van daartegen niet op te treden. De heer Van Steeg denkt dat beide nodig zijn: de door de heer Ait Daoua genoemde campagnes maar ook de mogelijkheden om lokaal op te treden. Hij vraagt of D66 bereid is die stap zetten; bereid is om daar naar te kijken in ieder geval.

De heer Ait Daoua (D66) antwoordt dat D66 daar naar kijken wil. Hij merkt op dat het nu gaat over twee zaken: wettelijk en beleid. Hij denkt dat het goed is om die twee te scheiden. Zeker als het gaat over beleid, is zijn fractie voorstander van optreden. Als het gaat om wetgeving is er naar te kijken. Hij vervolgt zijn betoog.

1400 Zijn tweede zorg is de opkomst van het gebruik van algoritmen. Bij veel diensten vormen die al het voornaamste beslis middel; hij noemt als voorbeeld de aanvraag van een hypotheek, een datingapp, et cetera. Het gaat dan om de datasets die zijn geleverd op basis waarvan het algoritme werkt. Die algoritmen hebben steeds meer invloed op het persoonlijk leven. Hij verwacht dat dat steeds meer van invloed gaat zijn in de toekomst; hij noemt als voorbeeld ChatGPT die het onderwijs enorm beïnvloedt en de manier waarop informatie wordt verwerkt en waarop omgegaan wordt met informatie. Steeds meer jongeren zoeken hun zaken op via ChatGPT. Dat is sneller en concreter en de belanghebbende kan zelf zijn vragen verzinnen. Al en algoritmen zijn daarbij enorm belangrijk. Dat belang zal in de toekomst toenemen. Hij

1410 kijkt dan naar algoritmen die gebruikt worden door overheden, en dan specifiek discriminerende algoritmen. Hij noemt als voorbeeld de toeslagenaffaire, fraudes. Hij vindt transparantie in algoritmen enorm belangrijk.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of D66 van mening is dat het stadsbestuur een uitspraak moet doen over het geen gebruik maken van bepaalde diensten zoals ChatGPT.

De heer Ait Daoua (D66) heeft daar nog niet naar gekeken. Hij benadrukt dat ChatGPT een nuttig instrument is, niet alleen voor studenten maar in ieder geval voor het opvragen van informatie, om zich dingen eigen te maken. Hij kan daarover nog geen uitspraak doen.

1420 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) wil ChatGPT niet verwerpen; desalniettemin weet zij ook dat dit ook niet de meest betrouwbare informatiebron is. Zij waakt voor ambtenaren die via ChatGPT informatie opdoen of die langs die weg bepaalde teksten opstellen. Zij hoopt in dat opzicht D66 aan haar zijde te vinden.

De heer Ait Daoua (D66) is het daarmee eens. Hij vervolgt.

1430 Hij vindt transparantie enorm belangrijk, niet alleen voor het vertrouwen in instituties, maar ook voor het vertrouwen in processen. In Utrecht is het algoritmeregister. Hij vindt dat een geweldig initiatief. Anderzijds zijn datasets onlosmakelijk verbonden met die algoritmen; die staan niet allemaal online. Bij navraag bleek dat er slechts 10% van die datasets op de website staat. Zijn fractie vindt dat erg laag. Hij vraagt het college of het mogelijkheden ziet om deze datasets op korte termijn openbaar te maken.

Buiten het bereiken van nieuwe technologieën waarbij data van inwoners betrokken zijn, is inspraak cruciaal.

Op dit moment wordt gewerkt aan burgerpanels. Zijn fractie wil graag weten wat de status daarvan is; hoe de burgerpanels worden samengesteld. Hoe waarborgt het stadsbestuur dat dit panel representatief is voor alle Utrechters?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat dit tot haar verdriet lang geduurd heeft. Tot haar geluk heeft de gemeente niet stilgezeten en is na de Raadsinformatiebijeenkomst al contact geweest over kwetsbare groepen die niet mee kunnen komen met de digitale ontwikkelingen. Zij is blij dat te horen en daarop gaat zij in haar bijdrage ook in.

1440 Het belangrijkste punt voor haar fractie is de digitale kloof: meer aandacht moet geschonken worden aan mensen die niet meekomen met de digitalisering.

Hoe gaat de wethouder *ongelijk investeren voor gelijke kansen* hierbinnen toepassen. Hoe ziet zij dit in het licht van de visie? Zij leest daarover niets in de brief.

Mevrouw Ramaker (VVD) had de indruk dat de Uitvoeringsagenda wel degelijk uitgebreid ingaat op ongelijk investeren voor gelijke kansen; zij noemt als voorbeeld het leveren van laptops, et cetera. Zij vraagt hoe de PvdA dat ziet.

1450 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) zal in haar inbreng nog enkele suggesties doen. Het kan haars inziens meer en beter. Toen de visie werd vastgesteld was dit nog geen punt. De PvdA heeft nog werk moeten maken voor het toevoegen van een extra hoofdstuk over digitale inclusie.

Zij doet vijf suggesties:

- Weten over wie het stadsbestuur spreekt; breng de mensen in kaart die geen toegang hebben tot internet, of die niet meekomen met digitalisering. Zij vraagt hoe de wethouder dat gaat doen.
- Zet ervaringskennis in; waar lopen mensen tegenaan die beperkte digitale vaardigheden hebben? Betrek hen bij de ontwikkeling van digitale toepassingen en ook van digitale alternatieven. In de andere commissie zal zij nog spreken

- 1460 over de App voor betaald parkeren; dat vindt mevrouw Raaijmakers bij uitstek een voorbeeld waarbij dit niet goed is gegaan.
- Zorg dat iedereen die wil ook toegang heeft tot het internet. Nu zijn er nog financiële belemmeringen, maar ook als het gaat om het aanbod, zeker wanneer mensen geen eigen toestel hebben. In de bibliotheek is bijvoorbeeld niet gratis gebruik te maken van het internet.
 - Blijft benaderbaar als overheid; hierover is ook gesproken bij de visie publieksdienstverlening. In tijden dat het vertrouwen in de overheid daalt, is het juist belangrijk dat de lokale overheid zichtbaar en aanspreekbaar is en dat altijd de mogelijkheid bestaat om iemand te spreken. Dat mag wat haar betreft niet

1470 vervangen worden door Chats, Robots, antwoordapparaat, online formulieren, et cetera. Wat haar betreft geldt voor alle overheidszaken die burgers digitaal kunnen regelen, dat er ook een fysiek alternatief moet zijn.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) kan zich bij een groot deel van deze inbreng aansluiten. Hij vraagt of de PvdA met zijn fractie ziet dat ook technologie juist kansen kan bieden om een hele groep vrij te spelen die nu met veel administratief werk bezig is en die zich vanwege de automatisering dan kan richten op persoonlijk contact met de burger en daarbij juist benaderbaar worden omdat ze meer tijd overhouden.

- Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) is het daarover eens. Zij pleit er niet voor om digitalisering te verwerpen. Zij wil juist zorgen dat de kloof kleiner wordt en dat iedereen
- 1480 mee kan doen. Zij ziet dit zeker als kans wanneer dit een manier daarvoor is. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

- De overheid is sinds 2018 verplicht om ervoor te zorgen dat de websites digitaal toegankelijk zijn. Dat is nu na ruim vijf jaar nog steeds niet het geval. De gemeente heeft nog niet eens een planning hierop ondanks meerdere moties die om die planning vroegen. In haar beleving is hiermee het VN-verdrag Handicap een lege huls. Wanneer zijn de overheidswebite www.utrecht.nl en alle subdomeinen volledig toegankelijk? Zij vraagt in dit opzicht actualisatie.

Zij gaat in op ChatGPT. Zij bevestigt dat de ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie heel snel gaan. Zij is benieuwd welke kansen en bedreigingen het

1490 college ziet bij de toepassing van ChatGPT. Zij doet de suggestie aan het college in zijn volgende brief daarop terug te komen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) hoorde mevrouw Raaijmakers in het begin zeggen dat het belangrijk is dat iedereen mee moet kunnen doen. Zij is benieuwd of de PvdA het eens is met haar fractie over dat de gemeente ervoor moet zorgen dat de websites toegankelijk zijn voor mensen met een ondersteuningsbehoefte.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) licht toe dat haar laatste punt daarover gaat; een toegankelijke website is een wettelijk vereiste. Het gaat om kleuren en contrast, en dat was geschreven is, uit te spreken is op de website. Dat bedoelt zij met toegankelijkheid. Utrecht voldoet niet aan die wettelijke vereisten.

- 1500 **Mevrouw Hoenkamp** (Partij voor de Dieren) merkt op dat ChatGPT slechts een van de vormen is van de Large Language Models op de markt. Zij waakt ervoor niet alleen te letten op ChatGPT.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) had in haar inbreng ook de andere vormen genoemd; het wegvallen daarvan is debet aan de snelheid van haar inbreng. In die zin antwoordt zij bevestigend. Zij is benieuwd naar de toepassing van kunstmatige intelligentie; dan niet alleen de bedreigingen maar zeker ook de kansen.

De voorzitter schorst om 13.15 uur de vergadering tot 14.00 uur. Dan neemt haar collega de heer Peters het van haar over.

1510

Hervatting van de vergadering

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de wereld van de Digitale Stad al lang niet meer gescheiden is van die van de fysieke. Digitaal en Fysiek hebben dagelijks invloed op elkaar; hij noemt als voorbeeld de sociale media. Daarom vindt hij het goed dat er een ActieAgenda Digitale Stad is. Wat hem betreft mag het in elkaar overlopen van digitaal naar fysiek overtuigender opgeschreven worden in deze agenda. Het CDA zal in de nabije toekomst voorstellen doen in die richting. Hij denkt daarbij aan voorstellen over omgangsvormen, ook online. Hij vindt dat op te treden is tegen omgangsvormen die een verkeerd effect hebben. Hij vindt dat dat ook in het

1520

beleid kan terugkomen.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt iets meer toelichting van de heer Van Steeg op “nabije toekomst”?

De heer Van Steeg (CDA) verwacht over enkele maanden een initiatiefvoorstel in te zullen dienen.

Een belangrijk uitgangspunt voor zijn fractie is de menselijke maat in digitalisering. Dit komt ook terug in de publieksdienstverlening, maar ook in de verdere ontwikkeling van de digitale voorzieningen.

Hij noemt in dit verband ook het cameratoezicht. Zijn fractie is voorstander van cameratoezicht en de toepassing daarvan. Hij vraagt of er een mogelijkheid is om na te gaan of er meer is te doen met de beelden van openbare orde camera's in combinatie met andere camera's.

1530

Hij pleit voor minder camera's in de stad. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder op wat hierop mogelijk is. Mogelijk is hierop een onderzoek nodig zoals eerder voorgesteld door het CDA.

De menselijke maat op het gebied van digitalisering betekent voor hem ook een menselijker publieksdienstverlening. Dit is mogelijk niet helemaal het onderwerp van deze wethouder maar hij merkt op dat dit concreet in de nota is opgenomen.

Hij leest onder meer over een plan meer inzicht te krijgen in de mensen die afhankelijk zijn van toeslagen. Hij vindt het belangrijk dat mensen dan toch de gelegenheid hebben om een ambtenaar te spreken. Dit zou wat hem betreft ook een voorwaarde zijn.

1540

Utrecht loopt voor als het gaat om het openbaar maken van algoritmes. Toch ziet hij nog een aantal die geanalyseerd kan worden en waarbij scherper aan te geven is waarom het gaat en wat de impact is de stadsbewoners. Het is niet altijd duidelijk wat een algoritme betekent voor besluiten.

Vaker is gesproken in het bestuur over ICT en de wet Open Overheid. Daar gaat veel geld heen. Hij weet niet wat daar allemaal gebeurt. Hij krijgt hierop graag reactie.

Op de digitale inclusie sluit hij zich aan bij de inbreng van mevrouw Raaijmakers. Hij noemt in concreto in dit verband de website. Hij vraagt de ouderen te benoemen. Hij vraagt aandacht voor de niet-digitale optie. Hij vraagt met de ouderenorganisaties in gesprek te gaan over hoe dit in de toekomst er uit gaat zien. Stappen worden gezet, ziet hij. Hij vraagt een en ander concreet te maken en zowel de digitale als de fysieke opties aan te bieden en de agenda vast te maken voor de lange termijn. Hij krijgt daarop graag een reactie.

1550

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of die agenda dan specifiek voor ouderen is; of gaat het de heer Van Steeg om alle kwetsbare doelgroepen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de ouderen een grote groep vormen die moeite hebben met de snel ontwikkelende digitalisering. De vraag speelt daarbij in hoeverre mensen daarin kunnen meegaan. Hij bevestigt dat de groep kwetsbaren groter is dan dat. Die zullen daarin worden meegenomen wat hem betreft.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) benadrukt die ActieAgenda te richten op kwetsbare groepen. Ook ouderen willen heel graag niet over één kam geschoren worden; in die groep zit een grote diversiteit.

De heer Van Steeg (CDA) vindt een ActieAgenda prima; hoe concreter hoe beter. Hij vindt de groep ouderen logisch om te noemen. Hij wil dan ieder geval concreet maken welke groepen bedoeld worden. Hij is bereid er naar te kijken.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) sluit zich aan bij het betoog van de PvdA over de toegankelijkheid van digitalisering. Wat haar fractie betreft kan digitalisering veel kansen creëren, maar dan alleen wanneer iedereen daarin kan meekomen. Anders zou de technologie de bestaande kloof alleen maar vergroten.

Zij wil een algemene reflectie geven op hoe de politiek het onderwerp digitalisering behandelt. In de afgelopen jaren is haars inziens de moeite te zien in verschillende politieke gremia over hoe over dit onderwerp gesproken wordt. Digitalisering vindt zij een te breed begrip. Zij vraagt het college na te gaan hoe in de bespreking van dit onderwerp verdiepingen zijn aan te brengen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) merkt op dat digitalisering door alle beleidsvelden heen gaat; zou het misschien een oplossing zijn om dit onderwerp aan de orde te laten komen bij elk beleidsveld?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat dit juist is. Zij hoopt dat haar collega's dat in hun eigen commissies doen. Hetzelfde geldt voor klimaat en voor gelijkheid. Zij noemt in dit verband de Visie Digitale Stad en de ActieAgenda. Het gaat om zoveel beleid dat zij het belangrijk vindt daarop specifiek grip te hebben.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of GroenLinks het met haar eens is dat De Digitale Stad ook een aparte portefeuille zou moeten zijn die ook wordt ondergebracht bij een van de wethouders in plaats van onder Personeel en Organisatie waardoor het een vergeten kindje kan gaan worden.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) lijkt dat een goed idee. Zij attendeert ook op het belang van visies op aspecten van digitalisering.

De heer Ait Daoua (D66) verwacht een niet overzichtelijkheid in die ene portefeuille.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) laat dit debat tussen D66 en Student & Starter. Dit is niet haar betoog. Zij vervolgt haar betoog.

Zij merkt op dat er te weinig specifieke beleidsstukken zijn over de verschillende onderdelen van de ActieAgenda; dit ondanks het gegeven dat aan ambtelijke zijde zaken goed geregeld zijn. Zij heeft behoefte aan de verdieping. Zij neemt zich voor vaker onderwerpen hierover te agenderen en proactief te zullen zijn. Zij wil ook aan het beleidsplan verandering zien. Ze noemt als voorbeeld specifiekere beleidsstukken op aspecten van de ActieAgenda, zorg voor meer verdieping, op verschillende onderdelen van de ActieAgenda verder gaan dan het ontwikkelen van visie, zij noemt als voorbeeld de uitgebreide datastrategie in andere steden van de G4. Die strategie gaat niet alleen over de gevaren van het opslaan van data, maar ook over de kansen van het gebruik van data. Zij stelt voor dit ook in Utrecht te ontwikkelen. Zij vraagt hierop een toezegging van de wethouder.

Zij pleit ervoor in te zetten op dataminimalisme: zo min mogelijk opslag, zo vaag mogelijk kans op *de vergeet mij-optie*; zij vraagt de wethouder dit mee te nemen in de uitwerking van de datastrategie.

Zij bevestigt dat dataverzameling ook enorme kansen heeft. Zij vindt dat het mooie aan de ontwikkeling van een visie; het kan een fundament kan zijn voor beter beleid, en vooral op betere uitvoering op drie verschillende agenda's waarover het bestuur nu spreekt; zij noemt als voorbeeld Wonen en Bouwen; digitalisering is daar een ontzettend belangrijk onderwerp als het gaat om vergunningverlening. Het denken dat zij nastreeft is de informatie te verzamelen die nodig is voor de doelen die worden nagestreefd; welk beleid moet dan toegevoegd worden? Welke data zijn er al, en hoe zal dat systeem worden ingezet om het beleid doelgerichter te maken, bijvoorbeeld geanonimiseerd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) doet de suggestie in plaats van aparte stukken en aparte visies, binnen bestaande stukken een vaste paragraaf in te voegen, zoals ook een participatieparagraaf. Zij vraagt of dat ook een optie kan zijn.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) noemt de portefeuille Klimaat, of Duurzaamheid; dan is er een algemene klimaatvisie maar ook heel veel ActieAgenda's en programma's die daaruit voortvloeien. Zij vindt het niet meer dan logisch dat ook te doen bij digitalisering.

Zij beaamt dat heel veel goeds is opgenomen in de Visie Digitale Stad; zij heeft daarop geen kritiek. Ze noemt de onderwerpen waarover specifiek nagedacht moet worden zoals over wat in de brief van de wethouder geschreven is over het kader, zoals de ICT-software bij de gemeente, het gebruik van data. Daarvoor zou de gemeente specifiekere visies moeten hebben, wat haar betreft.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) kan zich voorstellen dat kunstmatige intelligentie ook terugkomt bij Wonen; zij vreest dat door de aparte beleidsstukken het niet meer integraal te behandelen is; zij leest het liever terug in bestaand beleid.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) begrijpt deze interruptie. Zij refereert aan de desbetreffende ontwikkelingen bij de Tweede Kamer. Zij bevestigt dat het gaat om een meningsverschil. Zij vervolgt haar betoog.

Zij brengt een aantal specifiekere punten in. De eerste gaat over ICT-capaciteit. Gebleken is dat het bij gebrek aan interne kennis niet lukt onfatsoenlijke aanbestedingen te schrijven waardoor grijpgrage private partijen en consultancies weglopen met honderden miljoenen aan belastinggeld. Als het dan wordt besloten om intern iets te bouwen, denken beleidsmakers nauwelijks na over de technische implementatie. Zij refereert aan een ontzettend kritisch stuk over de manier waarop de overheid zijn ICT-stukken op orde heeft, namelijk niet. Dat heeft de nodige gevolgen, zoals jarenlang uitstel van invoering van de Omgevingswet, maar ook als het gaat om kleinere ICT-projecten binnen de gemeente waarover grote visies zijn zonder die te kunnen waarmaken. In dat opzicht loopt de gemeente Utrecht achter vergeleken met de rest van de samenleving. Hier loopt de landelijke overheid tegenaan, maar ook de lokale overheden. Zij vraagt of de wethouder dit beeld herkent.

Zij noemt enkele beleidsvoorstellen; bijvoorbeeld Digital Diversity. Dan gaat het over een team dat projecten kan oppakken, ook bij andere afdelingen, ook de andere uitvoerders, wanneer het daar is vastgelopen. Dat zijn mensen met expertise op het ontwikkelen van software, los van het beleidsveld. Op die manier houdt de gemeente kennis in huis, kunnen de experts zich goed focussen en doen waarin zij goed zijn: het maken van software, ongeacht waaraan gewerkt wordt.

Een ander voorstel is ICT-ers vroegtijdig te betrekken bij beleidsvorming. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij vanaf het begin van een idee worden ingeschakeld zodat zij vroegtijdig technische obstakels kunnen signaleren en projecten beter kunnen maken. Zij zou daaraan willen toevoegen hetzelfde te doen met alle ethische frameworks, bijvoorbeeld Uthiek.

Achteraf adviseren vindt zij heel erg waardevol, maar soms al te laat. Het gaat haar er om dat zij zich afvraagt of dit zo moet, welk probleem het oplost, of heel veel geld geïnvesteerd wordt in iets dat eigenlijk niet zoveel beter maakt. Zij verneemt graag de reflectie van de wethouder op deze beleidsvoorstellen.

De raad heeft een brief ontvangen over het verbeteren van het algoritmeregister; zij vraagt naar de stand van zaken daarin.

Over cyber security vraagt zij naar de baseline informatiebeveiliging van de overheid; die moet worden ingevoerd. Zij vraagt naar de stand van zaken daarin in Utrecht en of die aantoonbaar is ingevoerd en of de invoering goed gaat. Loopt de gemeente hierin ergens tegenaan?

Met betrekking tot sensoren in de stad voert zij graag een meldplicht in voor alle soorten sensoren, niet alleen camera's. Wat haar betreft moet de gemeente meer grip hebben op de lappendeken aan sensoren en camera's; zij vraagt naar de visie van de wethouder.

Mevrouw Nederhand (VOLT) heeft met een aantal fracties enige tijd geleden vragen gesteld over het algoritmeregister. In Q4 zou daarover meer informatie komen. Haar fractie vraagt zich af wanneer de raad die kan verwachten. Zij vraagt of al besloten is of de gemeente een high impact label transparant gaat maken. Zo ja, vraagt zij of die transparantie in B1 eenvoudigheidsgraad kan worden gegeven.

Verder denkt haar fractie dat het goed is om ouderen of mensen met een beperking of anderen zelf te vragen hoe zij goed kunnen meekomen in het digitale tijdperk en wat zij daarvoor nodig hebben. Zij vraagt naar de visie van de wethouder hierop en of ze daar mogelijkheden toe ziet.

In de agenda wordt genoemd dat verschillende zaken zijn aangepakt uit het Rekenkamerrapport dat is uitgebracht in 2021 maar dat dit nog niet geheel gereed is. Zij vraagt wanneer de raad daarvoor een terugkoppeling kan verwachten.

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) vindt het goed dat Utrecht landelijk voorop loopt met het panel. Zij dankt het college daarvoor.

Zij sluit zich aan bij het idee van GroenLinks en ook andere partijen dat digitalisering een domeinoverstijgend onderwerp is en dat het gebaat is bij een eigen portefeuille of dat het bijvoorbeeld standaard onderdeel zal zijn van projecten, zoals participatie. Zij sluit zich graag aan bij het betoog van GroenLinks om meer digitale expertise in huis te halen en minder geld te spenderen aan consultancies.

Zij gaat achtereenvolgens in op algoritmen, toegankelijkheid, en online oplichting. Veel bewoners en raadsleden vinden algoritmen eng; zo bleek uit de Raadinformatie-bijeenkomst in maart. Veel raadsleden en bewoners hebben het gevoel dat het onderwerp te ingewikkeld is voor hen. Helderheid en volledigheid in het algoritme-register is volgens haar partij essentieel. Zij heeft om die reden twee vragen en verzoeken om toezeggingen.

(1) Haar fractie wil dat er altijd menselijke inbreng zal zijn bij algoritmen die beslissingen nemen. Zij vraagt de wethouder waarin dit wel en niet gebeurt in de systemen

van de gemeente. Zij vraagt of dit in het algoritmeregister is aan te geven wanneer er wel en geen menselijke inmenging is.

(2) Haar fractie wil dat de data in principe niet gedeeld worden met bedrijven en daarnaast met zo min mogelijk overheidsorganisaties. In het algoritmeregister is niet te zien waar dit wel en niet voor geldt. Zij vraagt of het college bereid is dit transparant te maken en ook te stoppen met delen wanneer dat niet onvermijdelijk is.

(a) Het algoritmebeleid zou in Q2 worden vastgesteld. In haar beleving heeft de raad die vaststelling nog niet gezien. Zij vraagt naar de reden daarvan en of dat te verwerken is in het raadsvoorstel.

1710 (b) Voor wat betreft de digitalisering en toegankelijkheid merkt zij op dat de wetgeving rond de Accessibility Act al geruime tijd in werking is getreden. Ook in de Raadsinformatiebijeenkomst gaf de gemeente aan dat nog niet alle overheidsinformatie daaraan voldoet. Zij vraagt of het college de raad een update kan geven van de voortgang daarvan; zij sluit zich daarover aan bij het betoog van de PvdA.

(c) Het ministerie van BZK geeft aan dat 4 miljoen mensen hun overheidszaken niet goed kunnen regelen. CBS geeft aan dat maar liefst 4% van de Nederlanders geen toegang heeft tot internet. Dat zijn voornamelijk laaggeletterden en ouderen. Deze Utrechtse kunnen niet goed meedoen aan online enquêtes en andere participatietrajecten. Hoe kunnen de wethouders participatie en deze wethouder hierop samenwerken?

(d) Bestaat er een domeinoverstijgend overzicht van de effecten van digitalisering?

(e) Met betrekking tot de toegankelijkheid vraagt zij welke oplossingen te vinden zijn waarbij digitale vaardigheid tevens bijdraagt aan een oplossing voor eenzaamheid. Zij is opnieuw benieuwd naar een domeinoverstijgende aanpak.

Tot slot merkt zij op dat in 2022 maar liefst 2,2 miljoen mensen slachtoffer van online oplichting zijn geworden. Dat is een schatting, want maar 1 op de 5 mensen doet daadwerkelijk aangifte. Om online-oplichting tegen te gaan moeten mensen hun beeldvorming aanpassen.

1730 Zij werkte enkele jaren als communicatiemanager Slim en Veilig Digitaal bij de consumentenbond. Het viel haar op dat het iedereen kan overkomen, zeker niet alleen ouderen. Bovendien viel het haar op dat iedereen zich ervoor schaamt wanneer het hem/haar overkomt. Zij oppert erop te letten dat het bestuur zich niet blind staart op het stereotiepe van digitaal onvaardige oudere. Die focus mag daar wat haar betreft vanaf.

In de visie Digitale Stad van 2021 staat speerpunt 2 genoemd: “we onderzoeken de omvang van cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit en de risicoperceptie bij inwoners en ondernemers.” Zij vraagt of het college een update kan geven van dit onderzoek.

1740 Zij leest in speerpunt 3 dat de gemeente preventiemaatregelen ontwikkelt om ervoor te zorgen dat inwoners, ondernemers en ambtenaren weten wat ze kunnen doen bij Cybercriminaliteit en digitale incidenten. Zij vraagt de update van het college.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) bedankt het college voor de uitgebreide update van de ActieAgenda. Hij vindt het ook belangrijk aandacht te hebben voor dit onderwerp. Niet alleen in deze portefeuille met deze portefeuillehouder maar ook breder en breed in de raad.

Zijn fractie ziet de mogelijkheid om met digitalisering dichterbij mensen te komen.

Wat hem betreft moet technologie zo worden ingezet in de stad dat daarmee kansen

- 1750 worden gecreëerd voor meer persoonlijk contact en persoonlijke gesprekken waarbij de inwoner centraal staat. Hij vraagt of de wethouder dit met hem deelt. Terwijl Utrecht veel aandacht schenkt aan innovatie, lukt het onvoldoende om nieuwe ontwikkelingen te borgen in het primaire proces - zo schrijft de wethouder. Zij ziet als oorzaak de polycrises. Tegelijkertijd kan technologie de gemeente helpen daar uit te komen. Hij vraagt welke stappen het college zet om dat op die manier onder de aandacht te brengen en daarmee verder te gaan. Diezelfde zorgen zitten ook bij het *de hoogste prioriteit geven* aan het op orde brengen van de basis. Dat is heel belangrijk. Tegelijkertijd zit innovatie mogelijk soms in de weg. Technologie kan wellicht heel erg helpen om de basis op orde te krijgen;
- 1760 hij vraagt of de wethouder zijn visie deelt. Heeft het stadsbestuur voldoende in beeld wanneer de basis op orde is en wanneer de gemeente verder kan gaan met innovatie. Zijns inziens wordt terecht gewerkt aan digitale veiligheid. Tegelijkertijd schrijft de wethouder dat de beveiligingsuitdaging exponentieel groeit. De oefeningen zijn goed om kwetsbaarheden in het systeem te laten zien. Hij vraagt of de wethouder bereid is die kwetsbaarheden in de operationele systemen die uit dergelijke oefeningen komen met de raad te delen, desnoods in het geheim. Hij vindt het belangrijk te kunnen volgen waar de kwetsbaarheden zitten, wat hun mogelijke impact is en wat er aan gedaan wordt om de kwetsbaarheden aan te pakken.
- 1770 Hij sluit zich aan bij de oproep van de PvdA over inclusie. Hij mist daarin een stukje gebarentaal; welke afwegingen maakt het college om dit ook online op te pakken en daaraan aandacht te geven, hoe het wel moet en hoe niet. Hij mist in deze update de inzet van nieuwe technologieën om de participatie te verbeteren. Hij vraagt of de wethouder kan toelichten hoe die technologieën het bereik van bewoners te vergroten. Hij noemt een voorbeeld van een innovatie. En hij noemt het beter betrekken van jongeren bij de participatie van de stad. **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt wat de raad kan doen als het gaat om lekken in de ICT; moet zij dan denken aan iemand die de gemeente controleert op hoe zij omgaat met ICT systemen.
- 1780 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) attendeert op de frase in de ActieAgenda over cruciale onderdelen van de infrastructuur: bruggen, het energienet, allerlei zaken die gevoelig zijn. Wanneer dat cruciale onderdelen zijn van het netwerk, is het belangrijk om te weten waar dat zit en om welke kwetsbaarheden het dan gaat en welke aanpak er is om te voorkomen dat Utrecht geraakt wordt in die kwetsbaarheden. Hij wil graag weten wat het gemeentebestuur hierop doet. **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt naar de controlerende rol van de raad. Wat kan de raad dan doen?
- De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) vindt een lijst dat heel belangrijk als het gaat om het stellen van prioriteiten. Hij wil daarover het eerlijke gesprek kunnen voeren.
- 1790 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt of een kader daarvoor dan handig is om daarop te kunnen meten. **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) zou het logisch vinden dat daarbij een voorstel zit op welke onderdelen dat gebeurt en hoe dat geprioriteerd wordt. Hij beschouwt dit nu als een blackbox. **De heer Ait Daoua** (D66) sluit zich aan bij de VVD. Welke rol heeft de gemeenteraad als er kwetsbaarheden zitten in het digitale systeem? Dit is al belegd bij organisaties buiten de gemeente op nationaal niveau. Een kwetsbaarheid dient zo snel mogelijk gepatcht te worden. Dit lijkt hem meer operationeel dan bestuurlijk.

1800 **De heer Van der Graaf** (Christen Unie) ziet dat de zorg gedeeld wordt, maar hij krijgt geen zicht op de grootste kwetsbaarheden in het systeem. Het stadsbestuur moet kunnen bepalen waar tijd en geld ingestoken wordt om de basis op orde te krijgen.

De heer Ait Daoua (D66) merkt op dat de aard van de kwetsbaarheid vaak onbekend is.

De heer Van der Graaf (Christen Unie) hoopt dat met alle oefeningen die gedaan worden, het stadsbestuur steeds meer kwetsbaarheden in beeld krijgt. Hij hoopt dan dat het steeds minder onbekend wordt.

1810 **De heer Ait Daoua** (D66) merkt op dat zodra kwetsbaarheden bekend worden, ze gerepareerd worden door middel van een softwareupdate. Met de updates verdwijnen kwetsbaarheden. De leverancier van de software zal op de hoogte worden gesteld en die komt dan in actie. De vraag is dan wat de gemeenteraad nog kan doen zodra een kwetsbaarheid is ontdekt.

De heer Van der Graaf (Christen Unie) leert graag elke dag bij. Hij herhaalt zijn standpunt ter zake.

De heer Van Steeg (CDA) brengt het Rekenkamerrapport onder de aandacht; hij vraagt of dat de manier is om voortgang zichtbaar te maken in de uitvoering van de aanbevelingen en of die te koppelen is aan deze ActieAgenda. Hij kan zich dat laatste voorstellen.

1820 **De heer Van der Graaf** (Christen Unie) houdt het voor mogelijk dat dit de goede weg is die de heer Van Steeg schetst.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat de Digitale Stad tot haar spijt ook daklozen kent. Die mensen hebben geen smartphone, geen laptop, wifi of router. De Digitale Stad kent mensen die digitaal gehandicapt zijn. Die drempels ervaren om in contact te komen met de gemeente. De VVD roept ertoe op om ook die bewoners voor vol aan te zien en te helpen met het wegnemen van drempels. Zij spreekt in dat verband over het verzinnen van apps waarmee van tevoren de doelgroep wordt betrokken. Zij bepleit persoonlijke aandacht voor de mensen die digibeet zijn. Zij bepleit een menselijk gezicht te geven aan de Digitale Stad en niet louter ICT.

1830 De VVD beseft dat de Omgevingswet aanstaande is; in de Uitvoeringsagenda wordt dat kort aangestipt. In de nieuwe Omgevingswet zit een groot digitaal stelsel. Dat digitale stelsel is debet aan de vertraging in het in werking treden van de Omgevingswet. Wanneer bewoners een vergunning willen aanvragen zal dat via dat digitale stelsel gaan. Zij vraagt of de wethouder kan aangeven of er geen vertraging komt in het verlenen van een bouwvergunning voor bijvoorbeeld een dakkapel. Is intern alles op orde? Of moet de raad daarop meer zicht krijgen?

De VVD vindt het heel belangrijk dat de publieksdienstverlening blijft draaien en laagdrempelig blijft zijn, ook in de Digitale Stad.

1840 Zij wil graag vrij zijn in haar bewegingen en niet getraceerd worden door digitale systemen; ze wil graag niet ongevraagd gevolgd worden en digitale sporen achterlaten. Zij wil zeker weten dat de privacy gegarandeerd is; niet alleen bij de aanvraag van paspoorten en het doen van meldingen, maar juist ook onderweg op straat. Wat gebeurt er met beeldmateriaal dat in de openbare ruimte hangt? Hoe zit het specifiek in de openbare ruimte en het digitale dat daar wordt vastgelegd? Zij vraagt of de wethouder daarover iets concretere informatie kan geven.

Zij refereert aan de desbetreffende inbreng van het CDA en noemt het Rekenkamerrapport. Het college gaf op dat rapport een reactie. Zij wil graag weten of er een Uitvoeringsagenda 2024 komt. Wat de VVD betreft kan dat concreter en meer

gericht zijn op de inwoner. De Digitale Stad is niet een interne organisatie; het stadsbestuur doet dit voor de stad en niet voor het stadskantoor.

1850

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat de overheid vaak de technologische ontwikkeling niet bijbeent. Daarom vindt zij het goed de ActieAgenda te hebben. Zij geeft de wethouder een paar punten mee.

(1) Weerbaarheid tegen internetcriminaliteit. Het is belangrijk de privacy te waarborgen van de inwoners. Daarom vindt haar fractie het belangrijk jaarlijks een ICT stresstest uit te voeren zoals ook in het coalitieakkoord is opgenomen. De gemeente moet de burgers kunnen garanderen dat de gemeentelijke systemen veilig blijven. Zij vraagt de wethouder of dit al gebeurt. Zij las daarover niets in de ActieAgenda.

1860

(2) Met betrekking tot de toegankelijkheid merkt mevrouw Kendir op dat de diensten van de gemeente toegankelijk moeten zijn voor alle inwoners, inclusief de inwoners met een ondersteuningsbehoefte. De toegankelijkheid van de website moet verbeterd worden zodat iedereen die kan gebruiken. Hierin zijn nog stappen te zetten, zo bleek uit een Raadsinformatiebijeenkomst. Zij roept de wethouder ertoe op om het SOLGU te betrekken bij de aanpak om gemeentelijke diensten toegankelijk te maken voor mensen met een ondersteuningsbehoefte.

1870

Aangegeven is in het voorstel dat in het kader van het onderzoek en innovatie het van belang is dat er nieuwe competenties en leiderschap ontwikkeld worden. Haar fractie pleit daarbij ook voor een wethouder die hierin in the lead is en de Digitale Stad als portefeuille draagt. Daarnaast vindt haar fractie het belangrijk dat digitalisering voor de rest van het college geen *ver van mijn bed show* wordt. Ook de overige wethouders en de burgemeester moeten hierin goed op de hoogte zijn van wat er allemaal speelt en hoe de Utrechtse digitale aanpak werkt. Zij vraagt de toezegging van de wethouder om actie te ondernemen op deze twee punten.

1880

(3) Haar fractie vindt het belangrijk dat de gemeente Utrecht inzichtelijk maakt wat er met de data van de inwoners gebeurt en met wie die data worden gedeeld; dit zegt mevrouw Kendir in het kader van transparantie. Dit is essentieel om het vertrouwen van de inwoners te behouden. Wat haar betreft moet de gemeente laten zien dat ze er alles aan doet om data veilig te stellen. Daarnaast mag wat haar betreft de gemeente nooit vragen naar informatie die nodig is om een vraag te beantwoorden. Digitalisering brengt begrippen met zich mee zoals *datagedreven werken*, *block-chain*, *internet of things*, *algoritmes*, en een paar begrippen zijn al door anderen genoemd. Die begrippen zijn voor veel inwoners niet te begrijpen. Zij vindt dit de verantwoordelijkheid van de gemeente om die concepten begrijpend te maken voor iedereen ongeacht de leeftijd van een inwoner. Wat haar betreft moet er ook voor gezorgd worden dat op het moment waarop mensen digitaal minder handig zijn, er steeds een offline alternatief is.

1890

(4) In het kader van *datagedreven werken* stelt mevrouw Kendir dat de gemeente uitgerust dient te zijn met de juiste informatie. Dat wordt datagedreven werken genoemd. Het is pas mogelijk goed onderbouwde keuzes te maken wanneer de kiezer de juiste feiten en cijfers in handen heeft. Haar fractie gelooft in het maken van keuzes op basis van feiten en cijfers, maar ziet ook dat de daarvoor benodigde data niet altijd beschikbaar zijn. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de gemeente zich actief zal inzetten om de benodigde data beschikbaar te stellen om als gemeente datagedreven te kunnen werken.

Haar fractie vindt het belangrijk vanuit het doel om innovatie te bevorderen, inwoners en organisaties gebruik te laten maken van de data die de gemeente verzamelt. Haar

fractie pleit ervoor dat de gemeente zoveel mogelijk geanonimiseerde data beschikbaar stelt zo dat externe partijen die data kunnen benutten. De gemeente moet wat haar betreft de data inzetten voor het welzijn van haar inwoners. Zij krijgt hierop

1900

graag een toezegging van de wethouder. Haar fractie hoopt dat de ingebrachte punten in overweging worden genomen en zullen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de Digitale Stad met het welzijn en de veiligheid van de inwoners in gedachten.

Mevrouw Hoenkamp (Partij voor de Dieren) gaat in op de geanonimiseerde data die de gemeente veel mogelijk openbaar moet maken. Zij vraagt naar de soort data waarop mevrouw Kendir doelt.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) attendeert mevrouw Hoenkamp op de website www.data.utrecht.nl/datasets waarin Utrecht op geanonimiseerde wijze data beschikbaar stelt zo dat andere organisaties daarvan gebruik kunnen maken. Daarbij is te denken aan informatie over wijken, veiligheid, vastgoedorganisatie, et cetera.

1910

Dergelijke informatie kan bevorderen dat innovatie bevorderd wordt, ook buiten de gemeente.

De voorzitter schorst de vergadering voor 15 minuten en heropent die.

De beantwoording

Wethouder Streefland loopt de inbreng van de fracties bij langs. De wethouder bevestigt dat veel te doen is rond de Digitale Stad en alles rond digitalisering en IT. De raad heeft bij de Voorjaarsnota besloten Informatie op Orde als rekening risicovol project te agenderen. Dat is om de raad goed mee te nemen en in het zadel te zetten. Dit was voorheen de Wet Open Overheid. De funding moet goed blijven.

1920

Zij dankt D66 voor het verhaal. Zij vindt het heel herkenbaar: hoe is dit aan te vliegen zodanig dat mensen kunnen meekomen? Hoe kunnen MBO-ers als buddy aansluiten? Het college subsidieert dit al via Digi Budies: in dat project worden MBO-ers aan senioren gekoppeld voor het vergroten van hun digi-vaardigheden. Het college heeft extra middelen beschikbaar gesteld; misschien moet dat extra vermeld worden in het coalitieakkoord? De initiatieven zijn hierin al opgenomen.

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid is aandacht voor haat en desinformatie. Al langere tijd wordt ingezet op mediawijsheid en online burgerschap via allerlei programma's waarbij met heel veel partners in de stad wordt samengewerkt. Het streven is zo vroeg mogelijk te beginnen jongeren aan te spreken op online gedrag. Eén van de belangrijke speerpunten is Utrecht zijn we Samen. Dit valt onder de portefeuille van de burgemeester. Dit zal in de komende tijd verder worden vormgegeven. In een interruptie van het CDA gaf het CDA aan hoe ingewikkeld dit vraagstuk is: waar zit vrijheid van meningsuiting en waar zijn uitingen strafbaar? Is hierover een en ander op te nemen in de APV? Alleen landelijke wetgeving zal vrijheid van meningsuiting kunnen beperken. Online pesten of online haat kan in sommige gevallen leiden tot strafbare gedragingen en die kunnen dan strafrechtelijke consequenties hebben.

1930

Daarvoor is specifieke wetgeving binnen het wetboek van strafrecht. Dit kan niet worden opgenomen in de APV.

1940

Als het gaat om de opkomst van algoritmen de transparantie, zet de wethouder uiteen dat zojuist een koppeling werd gemaakt tussen de 10% open datasets en de gebruikte datasets van de algoritmen van de gemeente; de wethouder zet uiteen dat dat twee verschillende dingen zijn. Die 10% open datasets gaat over alle datasets,

1950 niet alleen die worden toegepast bij algoritmen. Het college sluit uiterlijk eind Q2 2024 aan bij het landelijk algoritmeregister van BZK. Daarin publiceert het college per algoritme standaard een overzicht van de gebruikte datasets bij het algoritme Openbaar. De gemeente Utrecht is voorloper maar zijn sluit zich aan. Daarbij verkent het college of het de gebruikte datasets bij de algoritmen openbaar beschikbaar kan stellen op het Utrechts dataplatform, waarbij het college de toets uitvoert per algoritme op privacygevoelige en concurrentiegevoelige informatie.

De heer Ait Daoua (D66) merkt op dat haatuitingen Online blijven doorgaan, ook al wordt het opgenomen in de APV. Zijn idee was om om trainingen beschikbaar te stellen gericht op het weerbaarder maken tegen pestgedrag, haat, misinformatie et cetera.

1960 **Wethouder Streefland** antwoordt bevestigend; zij refereert aan het programma Utrecht zijn we Samen. Daarbij krijgt weerbaarheid expliciet aandacht, zowel bij jongeren als bij ondernemers/inwoners. Het college kan het belang ervan benadrukken. De middelen daarvoor zijn niet zoveel.

De heer Ait Daoua (D66) gaat in op het zichtbaar maken; er is al veel beschikbaar. Wat zal het college doen om de informatie nog zichtbaarder te maken?

Hij weet dat datasets en algoritmen verschillende dingen zijn; van alle datasets staat 10% op de website; hij vraagt of het mogelijk is bijna 100% op de website te zetten.

Wethouder Streefland antwoordt dat op dit moment de gemeente 249 open datasets heeft; dat zal eind 2024 ongeveer 300 zijn. Helemaal open is een utopie.

Geprobeerd wordt steeds verder te gaan waar dat mogelijk is. De gemeente Utrecht is koploper bij het publiceren van datasets. Zij is terughoudend op dit onderwerp.

1970 De vraag is gesteld hoe een burgerpanel wordt samengesteld; het college gaat in Q1 2024 aan de slag met de samenstelling van het Uthiek Stadspanel. Het college komt hierop terug in het uitvoeringsplan Digitale Stad in Q2 2024. Zij benadrukt dat een Uitvoeringsplan in aantocht is. Dit is de verdere uitwerking van de visie Digitale Stad; het college probeert daarin zoveel mogelijk opmerkingen vanuit de raad mee te nemen.

Het college gaat inwoners betrekken bij de Uthiek-assessments. Het werkt samen met de belangenbehartigers zoals U op Leeftijd.

1980 De PvdA ging in op de aandacht die nodig is voor de digitale kloof; de vraag is gesteld hoe ongelijk investeren hierin is toe te passen. Met betrekking tot dienstverlening en toegankelijkheid gaat het steeds om digitaal en fysiek. Mensen kunnen ook naar het stadskantoor toe komen. Er zijn servicepunten op Wijkbureaus. In de bibliotheken zijn mogelijkheden. Als het gaat om vaardigheden, middelen en ondersteuning investeert het college extra in trainingen en middelen voor groepen die het het hardst nodig hebben. De wethouder noemt in dit verband de wijken Overvecht, Zuidwest, Noordwest, Zuid. Dit omdat daar de vraag leeft naar het vergroten van vaardigheden. Het gaat niet alleen om ouderen maar ook om mensen die met taal minder vaardig zijn.

1990 De vraag is waar het over gaat als het gaat om de niet digi-vaardigen; heeft de gemeente zicht op mensen die niet digivaardig zijn? Het college heeft recente cijfers die een goede indicatie geven van de aantallen inwoners die geen vaardigheden, geen middelen of geen toegang hebben. Dat is 13% op provinciaal niveau en 27% beschikt alleen over basisdigitale vaardigheden, ook op provinciaal niveau. Het college probeert de aantallen goed in kaart te brengen. Uit onderzoek blijkt dat 29% van de Utrechters moeite heeft met het doen van digitale aanvragen en met het gebruik van internet. De fysieke kanalen moeten daarvoor open blijven.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) licht toe dat het haar erom gaat dat beleid gebaseerd is op de stand van zaken in de stad; zij wil bij het Uitvoeringsplan in Q2 daarop terug kunnen komen.

Wethouder Streefland lijkt dat een goed plan. Zij zal nagaan hoe dat is te realiseren. Zij zegt dit toe. **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) wil een doelstelling.

2000 **Wethouder Streefland** antwoordt dat de gemeente Utrecht op een haar na de A-status heeft van digitaal toegankelijk. Tegelijkertijd gaat het college na welke sites nog niet digitaal toegankelijk zijn. Het college maakt daarin een opschoning. De raad mag de wethouder eraan houden dat over een half jaar het college bij de ActieAgenda weer verder is en hiermee gestaag doorgaat.

De wethouder wacht met veel belangstelling het initiatiefvoorstel van het CDA af.

Op landelijk niveau is gekend hoe meervoudig gebruik te maken is van camerabeelden en hardware; daarvoor zijn beperkte mogelijkheden vanwege de privacywet om camerabeelden van één camera voor meerdere doeleinden te gebruiken. Het college vindt het van belang om de privacy van inwoners te beschermen en datalekken te

2010 voorkomen. Het college verkent wat wel mogelijk is in het toepassen van meervoudig gebruik van camerabeelden in het digitaliseringstraject. Het college doet in alle gevallen een privacy-check. Inwoners zouden anders niet weten wat er met hun gegevens gedaan wordt. Hier wordt zeker naar gekeken.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat het ook om sensoren kan gaan. Hij vraagt uitleg welk privacy-belang gemoeid is met meervoudig gebruik van camerabeelden. Hij zou juist denken dat het privacywinst zou opleveren.

Wethouder Streefland antwoordt bevestigend in die zin dat het geen probleem is wanneer het gaat om camerabeelden met low impact op de privacy van mensen. Dat kan op dit moment nog niet. Onderzocht wordt waar dat wel mogelijk is en welke camera's daarvoor te benutten zijn. Steeds zal het de vraag zijn of de doelen met elkaar te combineren zijn. Zij begrijpt de vraag goed. Het college is hierop alert.

2020 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt of het nu onderzocht wordt of dat het niet kan.

Wethouder Streefland antwoordt dat het college dit onderzoekt rekening houdende met het risico dat hiermee gemoeid is. Zij kan in de ActieAgenda ingaan op de vraag of hierin verbeteringen zijn aan te brengen; de wethouder zegt de raad dit toe.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt de wethouder zodra zij meer weet, dat te delen met de raad. **Wethouder Streefland** antwoordt bevestigend.

Zij vervolgt met in te gaan op algoritmen. Het gaat haar om algoritmen met hoge impact gepresenteerd in het algoritmeregister. Dat zal iets langer duren dan eerder verwacht. Dat heeft te maken met capaciteit in de organisatie op dit moment en de extra boost die nodig is voor Informatie op Orde.

2030 **De heer Ait Daoua** (D66) vraagt wat de wethouder bedoelt met hoge impact; hoe is dat beschreven?

Wethouder Streefland antwoordt dat dat is beschreven in het algoritmeregister met verschillende impactniveaus. Het gaat om bijvoorbeeld algoritmen waar het de mens niet raakt; ze noemt een voorbeeld. High impact gaat over het uitwisselen van data, bijvoorbeeld als het gaat om mensen in de bijstand. Dat brengt veel risico met zich mee en daarvoor is scherpere nodig.

2040 Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op ICT en de WOO. Zij noemt in dit verband het rekening risicovolle project - het gaat om het op orde brengen van de systemen, de processen en de mensen om te voldoen aan de Archiefwet, de wet Open Overheid en aan de Omgevingswet. Daaraan moet de gemeente voldoen. Daarbij zit ook een deel hoe om te gaan met het gedrag van mensen. Het gaat ook

over systemen die op elkaar aangesloten worden. De volgende voortgang komt in de zomer van 2024. Binnenkort, deze week of volgende week, komt het plan van aanpak naar de raad.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt hieruit dat daarin ook het nodige is opgenomen over financiën. **Wethouder Streefland** antwoordt dat het college dit gaat weergeven via de systematiek van alle rekening risicovolle projecten waarin te zien is of de gemeentelijke organisatie op streek is met welke doelen, met welke programma's, de stand van zaken daarin.

Zij gaat in op de inbreng van GroenLinks en geeft weer dat ze zich kan voorstellen dat het raadslid weinig zicht heeft op wat op dit gebied gedaan wordt. Dit onderwerp wordt ook steeds belangrijker. Deze visie geeft daartoe een aanzet. Zij hoopt van harte dat de raad met regelmaat dit onderwerp agendeert. De wethouder vindt het ook belangrijk. Het college streeft ernaar dat dit tussen de oren komt bij alle afdelingen. Gedacht wordt aan het toevoegen van het kopje ICT bij elk raadsvoorstel zo dat de afdeling scherp zal zijn op de vraag of zij voldoende kennis heeft opgehaald in dat kader. Dit kan helpen in de interne organisatie als extra stap. Tegelijkertijd wil het college het er niet toe leiden dat het een 1000 dingen doekje wordt. Dit heeft te maken met diverse beleidsvelden. Het college wil goed kijken naar hoe het bij elk van die beleidsvelden landt. Zij wil niet dat het alleen terecht komt in haar portefeuille. Dit is de zoektocht in het kader van governance. Daarover kan het college meer zeggen in de update die in Q2 is toegezegd.

Mevrouw Ramaker (VVD) doet de suggestie personele consequenties op te nemen in het raadsvoorstel IT. Dan is het veel breder dan alleen IT.

Wethouder Streefland antwoordt dat het vooral gaat over de check: of het raadsvoorstel ook langs de afdeling IPM is gegaan, zoals dat ook gebeurt bij Financiën, zoals ook bij het referendabel zijn van een raadsvoorstel. Het zit vooral op de IT kant. Het college zal zich hierover intern beraden.

Momenteel wordt common Ground gewerkt aan dataminimalisme; daarbij wordt data één keer opgeslagen voor meervoudig gebruik waarin ook de toets is geweest of de data gedeeld mag worden.

Data bij specifieke onderwerpen zoals wonen en bouwen; bij elke check bij het raadsvoorstel is het mogelijk na te gaan of hoe goed nagedacht is over of data op een goede of innoverende manier gebruikt is.

De wethouder bevestigt dat verbeteringen mogelijk zijn als het gaat om ICT-ers vroegtijdig te betrekken bij ideeën. Daarop zal teruggekomen moeten worden bij het uitvoeringsplan in Q2.

Ethiek vroegtijdig betrekken, ook in de afweging of iets moet. De wethouder noemt of iets moet een cruciale vraag, maar ook of het stadsbestuur dit wil, of dat het met goed fatsoen is uit te leggen aan de inwoners. Zij ziet een uitbreiding aankomen aan Uthiekvragen. Daarbij wordt ook gekeken naar wat extra belangrijk is.

Waar het gaat om cyber security werkt het college risico gebaseerd; het college heeft een goed overzicht gecreëerd in de bedrijfsprocessen en werkt het momenteel aan het mitigeren van de belangrijkste risico's.

In het kader van de meldplicht over sensoren houdt het college alle sensoren bij van de gemeentelijke organisatie in het landelijke sensorenregister. Sensoren van ondernemingen vallen onder de AVG. Daar is de autoriteit persoonsgegevens de hghandhavende partij. Voor sensoren van particulieren is geen wetgeving. De gemeente kan terugvallen op de mogelijkheid die zij heeft om registratie te verplichten.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) licht toe dat haar vraag specifiek ging over de baseline informatiebeveiliging overheid. Ze krijgt daarvan informatie over de implementatie daarvan.

Wethouder Streefland moet het antwoord schuldig blijven op die vraag als het gaat om hoe dat op dit moment loopt. Zij zal nagaan op wat zij hierover aan informatie kan inwinnen. Anders zal zijn hierover bij de commissie terugkomen in Q2.

De wethouder bevestigt richting VOLT dat het college informatie zal geven op B1 niveau over de gemeentelijke algoritmen.

2100 Ouderen kunnen geïnformeerd worden langs de fysieke kanalen wanneer digitaal niet mogelijk is. Het college probeert ook gebruik te maken van belangenverenigingen of van landelijke netwerken om steeds te kijken naar wat ouderen nodig hebben wanneer zij zich niet goed kunnen begeven op de digitale snelweg.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vroeg de wethouder de mensen persoonlijk aan te spreken die de gemeente minder goed digitaal kan bereiken.

2110 **Wethouder Streefland** refereert aan de door de PvdA gestelde vraag; het college probeert zicht te krijgen op wie dat zijn en vervolgens zal worden nagegaan in welk netwerk ze zitten en dan is het de vraag hoe ze te bereiken zijn. Dan gaat het om via welk kanaal. Het college zal in Q2 dit verder bekijken: of er groepen nog beter in beeld te krijgen zijn of niet.

Zij vervolgt met in te gaan op de inbreng van de Partij voor de Dieren over het domeinoverstijgende van de digitalisering en zij geeft daarover aan dat dat de bedoeling was van de Digitale Stad.

Het college gaat altijd uit van menselijke inmenging wanneer algoritmen besluiten nemen. Voor alle algoritmen met impact op de leefwereld van de bewoners, geldt dat het algoritme als informatiebron wordt toegepast en dat de medewerker het definitieve besluit maakt.

2120 **Mevrouw Hoenkamp** (Partij voor de Dieren) merkt op dat in het algoritmeregister ook andere typen algoritmen voorkomen; zij denkt dat het nuttige informatie is voor bewoners om te kunnen zien op de website wanneer wel en wanneer niet.

Wethouder Streefland antwoordt dat dit op dit moment altijd zo is; zij zal nagaan of dat zo gepubliceerd is op de algoritmewebsite. Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de vraag *data niet te delen met bedrijven*. In de raad zijn daarover de meningen verdeeld. Het college ontkomt er niet aan data te delen, met andere bedrijven, met andere overheden, ook intern in de organisatie. Hieraan zit altijd een UPI vast. (De digitale privacyimpact analyse) De privacyofficer zit daarop als waakhond.

2130 Het college probeert in het kader van eenzaamheid initiatieven - zoals van studenten en vrijwilligers - te verbinden aan senioren met als doel de digivaardigheden te vergroten en daarmee ook de eenzaamheid terug te dringen. Het college maakt geen gebruik van robots in dat licht.

Iedereen kan online opgelicht worden. In de vastgestelde Veiligheidsagenda 2023-2026 zijn digitale veiligheid en online weerbaarheid als één van de vier prioriteiten opgenomen. Die heeft de raad ook vastgesteld. Bij interventies gericht op het versterken van digitale weerbaarheid, wordt niet alleen ingezet op senioren, maar ook specifiek op kinderen, jongeren, MKB-ers en ZZP-ers. Dat is een groot onderwerp binnen die agenda.

2140 Het college is behoorlijk actief als het gaat om het tegengaan van cybercriminaliteit. Zij stelt zich voor die informatie toe te voegen aan de informatie in Q2. Gewerkt wordt met programma's als hackshield. Voor middelbare scholen is het programma

Cyber24, er zijn digicafe's, Cybernetwerk Utrecht, weerbaarheidstrainingen vanuit Digi Wijzer, het college maakt gebruik van het programma Echt of Nep en allerlei lessenseries op middelbare scholen.

De technologie geeft mogelijkheden voor het bevorderen van contact. Bovendien komen mensen met elkaar in contact om elkaar te helpen. Daarbij ontstaan ook langdurige contracten.

De technologie kan ook helpen de basis op orde te krijgen. Het college beschouwt AI ook als kans. Daar waar het kan helpen om de basis sneller en scherper op orde te krijgen, zal het college dat doen. Het zou goed zijn om zoals de PvdA vroeg om de raad te informeren over hoe de gemeente omgaat met AI binnen de gemeentelijke organisatie. Ook deze informatie zal in Q2 de raad ontvangen.

Zij noemt het Rekenkamerrapport zoals benoemd door het CDA Zo Sterk als de Zwakste Schakel. Het college levert een dagelijkse update daarvan. De raad heeft die gisteren in de vorm van een brief ontvangen. Dat is voor het college en voor de raad een goed middel om goed op de hoogte te blijven van de voortgang. Zij nodigt de raad uit daarbij aan te sluiten.

De wethouder verwijst naar de wethouder Participatie als het gaat om de inzet van nieuwe technologie, het verbeteren van participatie en het betrekken van jongeren. Participatie Online en digitale participatie zijn daarin belangrijke punten.

Richting de VVD bevestigt de wethouder dat nog te leren valt van de Verkeer App. In het debat dat daarover aangevraagd is, zal het college daarop verder doorgaan. Ook hierbij is het van belang aan de voorkant de bewoners aan tafel te hebben en vervolgens te zorgen voor een goede communicatie; dat is wat de wethouder ervan leert op dit moment.

Over de nieuwe Omgevingswet gaat wethouder Eerenberg. Zoals in het debat in de Tweede Kamer bleek, zijn er zorgen over de DSO. Ook de gemeente Utrecht zal daarmee te maken krijgen. Tot nu toe verlopen de Utrechtse testen in de aansluiting op het landelijk systeem goed.

Als het gaat om de garantie van privacy verwijst zij naar het camerabeleid dat afgelopen zomer is vastgesteld. In Q2 zal daarvan een Uitvoeringsagenda komen.

Richting Student & Starter herhaalt zij de informatie in het kader van de veiligheidsagenda.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) sprak vooral over de jaarlijkse ICT-stresstest. Dat is ook opgenomen in het coalitieakkoord. Zij ziet die niet terug in de Actie-Agenda.

Wethouder Streefland antwoordt bevestigend. Die hoort bij het Uitvoeringsplan Digitale Veiligheid. Zij zegt toe uit te zoeken of die daadwerkelijk daar landt. Zij zal daarover een memo sturen naar de raad. Zij stelt zich voor dat de raad snel wil weten of het college dit al doet of niet.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat dit raadsvoorstel ook bedoeld was voor een visiedocument, en het nu gebracht wordt in losse onderdelen waardoor zij het overzicht mist wanneer dit niet onderdeel wordt van de ActieAgenda.

De voorzitter attendeert op de instrumenten die de raad heeft.

Wethouder Streefland vervolgt haar beantwoording met te benadrukken dat toegankelijkheid van de producten en diensten van de gemeente een speerpunt is van de gemeente. Dit is een continu proces van de dienstverlening en dat verandert ook voortdurend. Daarbij zijn meerdere partijen betrokken, waaronder ook het SOLGU. Zij houdt zich aanbevolen voor suggesties vanuit de raad waar verbeteringen mogelijk zijn.

2190 De nieuwe competenties, de wethouder Digitale Stad. Wethouder Streefland is verantwoordelijk voor de Digitale Stad vanuit P&O en IPM. Zij vindt het heel fijn dit te doen in relatie tot Personeel en Organisatie en daarbij samen te werken met de burgemeester voor de digitale weerbaarheid; de digitale weerbare stad, met haar collega Voortman rondom dienstverlening. Wanneer de raad deze wethouder op dit onderwerp wil, wordt dan weer minder gemakkelijk connectie gemaakt met de organisatie. Zij vraagt naar de vraag achter de vraag: wil de raad echt iemand anders die dit onderdeel voor zijn of haar rekening neemt, en gaat dat dan helpen met het doel dat de raad zou willen bereiken?

2200 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) beantwoordt de vraag met te stellen dat dat helpt om ervoor te zorgen dat dit onderwerp geen ondergeschoven kindje wordt zoals GroenLinks daarop wees. Zij stelt zich voor dat dat lastig is middenin de periode. Zij vraagt de wethouder toe te zeggen voorbereidingen te treffen in de aanloop naar de volgende collegeperiode en daarvan een belangrijk speerpunt te maken.

Wethouder Streefland antwoordt dat zij dit een goed punt vindt. Zij weet niet hoeveel jaar dat het stadsbestuur verder zal brengen. Nu heeft het college het deel van IT, IPM, Digitale Stad uit het P&O deel getrokken; zij vindt het een goed plan om voor de volgende onderhandelende teams na te gaan hoe dat verder positie kan krijgen. Op de vraag van **mevrouw Kendir** (Student & Starter) of het college een afzonderlijke ambitie kan stellen voor het vrijgeven van meer data, antwoordt wethouder 2210 Streefland met de verwijzing naar het antwoord op de desbetreffende vraag van D66. Zij herhaalt haar verstrekte informatie. Het college zet hierop stappen.

De voorzitter attendeert op de middelen die de raad heeft wanneer een raadslid vindt dat er meer ambitie op moet.

Gemiste vragen

Mevrouw Kendir (Student & Starter) had een vraag gesteld over datagedreven werken.

2220 **Wethouder Streefland** antwoordt dat de vervolgstap die het college zet, het uitzoeken is van of de data die er zijn bruikbaar zijn en geordend. Het college probeert dat op orde te krijgen. Om die reden is het een rekening risicovol project.

De heer Ait Daoua (D66) had gevraagd de initiatieven zichtbaar te maken in het kader van de digitale vaardigheden.

Wethouder Streefland antwoordt bevestigend. Dit wordt gedaan bij de ActieAgenda. Zij stelt zich voor dat het fijn is om een overzicht te hebben van wat het college doet, op welke plekken, et cetera.

2230 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) had gevraagd naar de mening van de wethouder over het idee een beleidsoverstijgend team in het kader van digital diversity dat ideeën oppakt in de gehele organisatie.

Wethouder Streefland vindt dat een organisatievraag. Zij noemt in dit licht de vliegende recordmanagers. Dat zijn IT mensen die helpen met de opgaven bij de verschillende afdelingen. In die zin probeert het college dit al zo te doen.

Tegelijkertijd zegt de wethouder in alle openheid, is het college heel blij met de mensen die er zijn. Het college spant zich in om die te behouden. Wanneer mocht blijken dat een deel van hen is vrij te maken, juist voor deze opgave, zal zij dat zeker niet nalaten.

2240 **Toezeggingen**

- In Q2 2024 volgt een brief met de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Digitale Stad met daarin onder meer het plan Digitale Veiligheid waarin onder andere opgenomen zal zijn een uitwerking van de Visie Digitale stad en de cijfermatige onderbouwing en de betrekking tot de toegankelijkheid en digivaardigheden ook hoe IT-er meer betrokken kunnen worden bij de uitvoering en ook hoe de gemeente omgaat met nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie, een update over de digitale toegankelijkheid, mede naar aanleiding van de audit die in februari plaats zal vinden met informatie over het bevorderen van digitale vaardigheden, een overzicht van plekken in het aanbod van internet in de stad, onder andere bij buurthuizen en bibliotheken
- Een memo aan de raad over hoe de gemeente omgaat met de stresstest. Dit komt voor de raadsbehandeling.
- In Q2 komt de voortgangsrapportage van het rekening risicovol project Informatie op Orde. Daarbij komt binnenkort een plan van aanpak bij wijze van een startdocument.

De voorzitter verneemt desgevraagd dat de commissie dit wil doorgeleiden naar de raad. Hij geeft de gelegenheid voor de raadsleden om eventuele moties aan te kondigen.

2260 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) denkt aan een motie over de meldplicht voor sensoren en mogelijk over een visie op datasets.

De heer Ait Daoua (D66) denkt aan een motie over het inzichtelijk maken van trainingen en digitale vaardigheden en openbaar maken van datasets.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) twijfelt over een motie over leiderschapinnovatie en over het datagedreven werken.

2270 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) denkt aan een motie over digitale afhankelijkheid van de websites.

De heer Van Steeg (CDA) denkt aan een vervolg van een eerdere motie over sensoren en camera's en omgangsvormen.

De voorzitter schorst de vergadering voor een paar minuten en heropent die.

10. Raadsbrief Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen

Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën

Indicatieve behandeltijd: 90 minuten

2280 *Geagendeerd door: Ilse Raaijmakers (PvdA), Rik van der Graaf (ChristenUnie), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Fred Claassen (GroenLinks), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Berdien van der Wilt (D66), Stevie Nolten (Bij1), en Esma Kendir (Student en Starter).*

De raad heeft in februari 2022 een motie aangenomen waarin het college wordt opgedragen een voorstel te doen hoe we bij de aanbesteding van een nieuw contract een minimaal uurloon van 14 euro per uur kunnen hanteren. In juli hebben we als raad een brief ontvangen waarin enkele mogelijkheden worden genoemd. De raad wil in gesprek over de uitvoer van deze mogelijkheden en de genoemde juridische en financiële aspecten. Ook wil de raad in gesprek over de mogelijkheden van een minimumloon van 16 euro per uur en hoe we het bedrag in de toekomst gaan bepalen.

2290 **De voorzitter** leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven)

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat vandaag de uitwerking van een belangrijke motie wordt besproken: over bestaanszekerheid. Zij merkt op dat een hoger minimumloon noodzakelijk is om te kunnen rondkomen en mee te doen, zeker in een dure stad als Utrecht. Het is bekend van de Utrechtse armoedemonitor dat mensen met een laag inkomen vaak in armoede leven. Zij vindt dat de overheid het goede voorbeeld moet geven en alles in het werk moet stellen en zijn invloed moet aanwenden om bestaanszekerheid voor iedereen te garanderen.

2300 Als het gaat om een hoger minimumloon bij aanbestedingen geeft zij een paar punten mee aan het college.

Het gemeentebestuur is ingehaald door de tijd. Sinds februari vorig jaar toen de motie werd aangenomen, kreeg de gemeente te maken met grote inflatie en stijging van kosten. Inmiddels is er een actie gaande om niet 14 maar 16 euro per uur als minimumloon te hanteren. Niet uit luxe maar nodig om rond te komen. Zij vraagt de wethouder of dit mee te nemen is bij de uitwerking om uit te gaan van 16 euro per uur.

2310 Haars inziens is er ook een betere manier om het minimumloon te rekenen: 60% van het mediaan brutoloon. Dat is een Europese richtlijn die Europa te danken heeft aan Agnes Jongerius, die zich hiervoor heeft ingezet in het Europees parlement. Zij vindt dat een belangrijke doorbraak voor een sociaal Europa. Zij krijgt graag de toezegging van de wethouder dat hiermee lokaal te rekenen is.

Zij vraagt waarom het zo lang heeft moeten duren: 1,5 jaar wachten op een reactie op de motie. Wat kostte zoveel tijd? Uit de brief blijkt niet dat het gaat om een ingewikkeld uitzoekwerk. Zij verneemt daarop graag een toelichting. Dit onderwerp betreft bestaanszekerheid; de mensen om wie het gaat, kunnen niet wachten.

2320 **De heer Van Steeg** (CDA) is het eens over dat het lang geduurd heeft. Mevrouw Raaijmakers pleit ervoor nu te gaan naar 16 euro. In de brief van het college staat al dat er onvoldoende inzicht is in de financiële dekking voor 14 euro. Hij vraagt naar de financiële dekking voor 16 euro.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) gaat op financiële aspecten in, in de rest van haar bijdrage. Het vraagstuk hoort wat haar betreft niet alleen bij de gemeente te liggen. Één van oplossingsrichtingen die worden meegegeven, is het stimuleren van bewustwording. Dan is dit ook een aspect om de bewustwording te stimuleren. Zij probeert dat ook te doen in dit debat door iedereen te wijzen op de Europese richtlijn.

2330 Zij vervolgt haar betoog. Zij vindt dat wat nu voorligt niet van ambitie getuigen om de bestaanszekerheid te garanderen. De motie riep op om te komen tot een voorstel. Zij leest in deze brief weinig concrete voorstellen. Zij vraagt wat de gemeente gaat doen om dit bij aanbestedingen te laten meewegen; welke concrete stappen gaat de gemeente zetten. Zij verneemt dit graag en anders overweegt haar fractie moties in te dienen.

Zij gaat in op de drie opties die in de brief worden genoemd:

(1) Uitbesteden of inbesteden; haar oproep is een hoger minimumloon zwaar te laten wegen bij overwegingen om services weer in eigen dienst te nemen. Zij noemt als voorbeeld het inhuren van beveiliging; aanvankelijk werd gesteld dat dat niet mogelijk was en uiteindelijk bleek dat wel te kunnen. Dit is ook besproken bij het keuzekom-pas aanbesteden: laat het perspectief van medewerkers meewegen in de te maken keuze.

2340 (2) Het stimuleren van bewustwording van de markt; zij geeft als concrete suggestie de catering mee. Het college heeft al laten weten de catering niet in eigen dienst te willen nemen. De medewerkers die nu koffie uitserveren en broodjes smeren, krijgen vaak lager uitbetaald dan 14 euro per uur, laat staan 16 euro. Zij doet de suggestie dit onder de aandacht te brengen bij de aanbieder die de catering exploiteert.

Zij verneemt graag de terugkoppeling daarvan.

2350 (3) Het toepassen van een hoger minimumloon bij aanbestedingen; het was in de motie daarom te doen. In de brief zegt het college dat er beperkte mogelijkheden zijn. De oproep van haar fractie is die te benutten. Zij doet de suggestie met één aanbestedingstraject te beginnen en daarvan een pilot te maken. Pas dan is de impact ervan bekend. Dit is een goed moment. Bestaanszekerheid is een breed

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat hoe dan ook het extra geld gaat kosten. Dat probleem is nog niet opgelost. Hij vraagt hoe mevrouw Raaijmakers dat wil oplossen. **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) had na anderhalf jaar wachten op het antwoord op de motie wel een oplossing verwacht. De beveiliging kon wel intern worden aangenomen, omdat de markt ook duurder werd. Zij wil eerst de scenario's zien voordat ze kan zeggen of het wel of niet kan.

2360 **De heer Van Steeg** (CDA) is het er over eens dat het lang geduurd heeft. De overweging rond het financiële was wel een belangrijke reden om voorzichtig te zijn met het steunen van de motie; het kost echt geld en de motie geeft op geen enkele manier richting aan waar het geld vandaan moet komen. Dat blijft in zijn beleving een drempel.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt daarmee waar het punt vandaan komt. Zij vindt dat de gemeente ook iets kan vragen van de markt; dat is ook zo bij duurzaamheidseisen. Dit kan onderdeel zijn van het hele aanbestedingspakket. Ook bij duurzaamheid stelt de gemeente hoge eisen en daar gaat de gemeente ook niet per se extra geld bijleggen. Waarom zou dat niet kunnen rond bestaanszekerheid?

2370 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt dit een helder betoog. Ook landelijk wordt gestreden voor een hoger minimumloon, ook samen met D66. Daar zag zij dat het lastig is om zo hoog te gaan als gewenst. Welke situatie ontstaat wanneer lokaal gezegd wordt een hoger minimumloon te gaan te gaan hanteren terwijl dat landelijk nog niet het geval is. Komt Utrecht dan wellicht mogelijk in de knel met eigen aanbieders en met de eigen begroting?

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt de juridische aspecten. Zij herhaalt haar pleidooi de mogelijkheden te benutten, op te zoeken. De mogelijkheden worden in de brief nog niet zo expliciet gemaakt; zij had in dat opzicht een duidelijker uitwerking verwacht na anderhalf jaar.

2380 **Mevrouw Ramaker** (VVD) merkt op dat te zien is bij de huishoudelijke hulp dat de vraag wordt gesteld in de aanbesteding de cao richtlijnen te volgen of iets meer. Zij vraagt hoe de PvdA ziet dat de kans ook aanwezig is dat de organisatie die meedoet met de aanbesteding daaraan geen gehoor geeft; de gemeente vraagt 16 euro per uur en de organisatie steekt die 2 of 4 euro in eigen zak.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt hieruit dat de gemeente dat geld beschikbaar stelt, maar dat het dan niet besteed wordt aan het personeel.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt zich af of de eis met betrekking tot het loon gesteld kan worden. Ook bij huishoudelijke hulp is te zien dat er een aantal voorwaarden en eisen meegenomen wordt maar dat in de praktijk de organisatie het niet realiseerbaar vindt. Zij probeert mee te denken met de PvdA hoe daarmee om te gaan.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) denkt daarbij aan een gunningscriterium; dat is iets anders dan een eis. Zij had die uitwerking graag willen zien van het college.

2390

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt het belangrijk te benoemen waar de verhoging van het minimumloon vandaan komt. Soms hebben mensen twee banen nodig in Nederland om fatsoenlijk te kunnen rondkomen. Boodschappen en energie worden fors duurder. Hij vindt het goed om te zien dat het college met de motie aan de slag is gegaan. Hij deelt de vragen en de zorgen over de duur van de reactie-termijn.

2400

De PvdA zei het al dat het stadsbestuur continu kritisch zal moeten blijven kijken naar de hoogte van het minimumloon; de tijd haalt het stadsbestuur in. Een minimumloon van 16 euro en straks misschien van 18 euro zou mogelijk veel logischer zijn. Hij vraagt of het college dit heeft overwogen; hij legt de vraag voor welk bedrag nodig is om fatsoenlijk rond te kunnen komen; wat is de opvatting van het college daarover? Hoe kijkt het college naar de methodiek die de PvdA voorstelt; zou dat wellicht werkbaar zijn?

2410

Hij verneemt graag of het college periodiek overweegt - en vaker dan nu - of het minimumloon in de eigen organisatie en in de aanbesteding moet verhogen. Op welke manier is het college daartoe bereid?

Hij vraagt of in de afgelopen periode ook gekeken is naar waar al aanbestedingen zijn gedaan en of daar ook het gesprek is gevoerd met partijen over de kostenstijging, en welke kansen zij zien om het minimumloon voor de werknemers te verhogen. Heeft het college in de tussentijd een aanbesteding gedaan waarbij dit aan de orde was? Welke keuze is toen gemaakt om dit wel of niet mee te nemen?

Zijn fractie vond het aan inzicht ontbreken; hij had meer cijfers verwacht over hoe de situatie bij aanbestedingen er nu uitziet. Met welk minimumloon wordt daar gewerkt? Is de wethouder bereid die informatie op termijn te delen met de raad?

Mevrouw Ramaker (VVD) is benieuwd hoe de ChristenUnie aankijkt tegen de kosten die de uitvoering hiervan met zich meebrengt. Zij schaart zich achter de vraag van het CDA naar wie uiteindelijk de rekening gaat betalen.

2420

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt die vraag terecht. De ambitie is in de motie neergelegd. Er zal soms een dekking gezocht moeten worden bij het uitwerken in aanbestedingen. Wanneer dat niet kan, zullen er andere keuzes gemaakt moeten worden. Dit zal bekeken moeten worden per specifieke aanbesteding. Tegelijkertijd steunt hij volledig de oproep van de PvdA dat dit niet alleen aan de overheid is, maar ook bedrijven die geld verdienen aan deze sectoren hierin de verantwoordelijkheid moeten nemen om hun werknemers fatsoenlijk uit te betalen.

2430

De heer Claasen (GroenLinks) merkt op dat bestaanszekerheid alleen maar belangrijker geworden is sinds de motie twee jaar geleden.

Hij vindt het fijn dat de brief er eindelijk ligt. Dat geeft handvatten om het er verder over te hebben. Hij vindt ook fijn dat dit op een paar plekken al is geregeld; het is geregeld met de beveiliging, en met de uitzendkrachten. Hij spoort het college graag aan om de volgende stap te zetten: ermee aan de slag te gaan en een voorstel voor te leggen aan de raad. Niet aan de slag alsof er een experiment is maar aan de slag met een paar grote aanbestedingen waardoor er impact gemaakt wordt op de mensen om wie het gaat. Hiermee zijn grote aantallen mensen gemoeid. Hij begrijpt dat dat een grote financiële impact heeft op de gemeente; door de jaren heen zijn prijzen omhoog gaan.

Het minimumloon is vanaf 1 januari 2022 tot 1 januari 2024 met ongeveer 20% gestegen. Dan komt hij uit op 16,80 euro. Hij legt de vraag voor aan het college hoe om te gaan met de 16 euro.

2440 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) leest de brief als gaat het college inderdaad aan de slag. Zij vraagt of de heer Claasen deze brief op dat punt anders leest.

De heer Claasen (GroenLinks) leest het als gaat het college aan de slag. Hij leest het ook als zou het een experiment kunnen zijn. Hij spoort het college aan dit niet als een experiment uit te werken; hij spoort het college aan aan de slag te gaan op die punten waarmee het impact gaat hebben.

2450 **Mevrouw Ramaker** (VVD) hoort al vaker over aanbestedingen. Zij kent ook veel aanbestedingen waar het minimumloon niet van toepassing is omdat het bijvoorbeeld civiel technisch ingewikkelde klussen zijn. Aan welk type aanbesteding moet zij denken. Zij komt er op één: huishoudelijke hulp. Aan welke aanbestedingen denkt GroenLinks?

De heer Claasen (GroenLinks) merkt op dat de gemeente veel aanbesteedt. Soms zit daarin een groot looncomponent en soms zit er een groot technisch materialen-component. Zijn wens is juist daar te kijken waar er een groot looncomponent zit in de aanbesteding waar veel mensenwerk te pas komt bij aan het leveren. Hij adviseert het college dan ook goed na te gaan hoe het er in stopt: als een harde eis of als een beoordelingscriterium. Hij hoopt dat het college daarover iets meer wil zeggen.

2460 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt het mooi dat het college bezig is met de uitwerking van dit voorstel. Ook haar partij heeft zich daarover uitgesproken. Haar fractie is blij dat dit nu de norm wordt in de nieuwe aanbestedingen; zo heeft zij de brief gelezen en het is mogelijk een klein verschil met hoe GroenLinks de brief gelezen heeft. Zij begrijpt de wens van partijen om direct door te pakken en na te gaan of dit minimum nog hoger kan. Haar fractie deelt die wens ook gezien de financiële ontwikkelingen, nog los van het exacte bedrag. Dat betekent dat dit ook nog wel een aantal vragen oproept bij haar fractie; om die reden is haar fractie voorzichtig en wenst zij eerst de reactie van het college op een aantal punten. Mogelijk kan de gemeente Utrecht nog iets leren bij andere gemeenten als het gaat om het risico.

2470 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) is benieuwd te vernemen hoe D66 naar de Europese richtlijn kijkt; die is er. Zou D66 dan niet zeggen dat Utrecht de Europese richtlijn heeft op te volgen; zij hoort D66 dat wel vaker zeggen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt dat een goed punt. Landelijk wordt ook gezegd het minimumloon omhoog te brengen. In principe is gezegd richting 2028 naar 17,5 euro. De gemeente Utrecht heeft ook te maken met de landelijke context. Dat moet eerst landelijk zijn voordat gesprekken te voeren zijn met werkgevers die al richting de 16/17,5 euro gaan. Zij onderstreept de wens en vindt dat spannend als het gaat om de positie van de gemeente.

2480 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) kan zich dit voorstellen; tegelijkertijd gaat het om de voorbeeldfunctie. Het is haar om de bestaanszekerheid te doen en niet zozeer om het bedrag.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is het eens met mevrouw Raaijmakers als het gaat om bewustwording dat die 14 euro eigenlijk al niet meer voldoende is en dat dat hoger zou moeten zijn. Zij vindt het vastleggen in aanbestedingen spannend. Zij laat zich graag overtuigen wanneer het anders kan.

Waar het gaat om de financiële onzekerheid, vraagt zij welke onzekerheid het college verwacht: dat bedragen zullen stijgen voor aanbestedingen, of dat werkgevers bij aanbestedingen hun interne bedrijfsvoering niet rond kunnen krijgen. In beide gevallen hoort zij graag meer duiding van het college op het risico en de geschatte financiële impact van het besluit, niet alleen omdat de gemeente bezig is met een bezuinigingsopgave op het sociaal domein.

Haar fractie staat sympathiek tegenover het als norm uitdragen van het hogere minimumloon. Dan moet het financiële verhaal en de financiële risico's duidelijker worden vanuit het college.

In de tekst wordt aangegeven dat 14 euro alleen geldt voor diensten waarbij de inzet van uren expliciet wordt uitgevraagd in de aanbesteding en niet bij contracten via de vierkantsbekostiging. Vervolgens worden voorbeelden genoemd; het is haar fractie nog niet helemaal duidelijk welke contracten daar al of niet onder vallen, ook met het oog op aanbestedingen die misschien in het najaar nog komen. Haar fractie vraagt zich af of ook leerlingenvervoer en de regiotax hieronder kunnen vallen, of dat het geen contracten zijn onder urenverantwoording. Zij vraagt dit omdat hier het vraagstuk van de beloning van medewerkers meespeelt. Hierop ontvangt haar fractie graag het antwoord.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) merkt op dat wanneer dit wordt verwerkt in aanbestedingen, bedrijven zich kunnen onderscheiden op het aspect van het uitbetalen van een fatsoenlijk loon. Daarmee vindt hij dat de gemeente de markt aan het werk kan zetten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt dat het er van afhangt of het college dit wil opnemen in de aanbesteding. Dat is haar nog niet helemaal duidelijk. Zij maakt daarbij het onderscheid tussen enerzijds dat er geen gesprek mogelijk is en anderzijds dat er sprake is van een ingroeipad, voor zover mogelijk. D66 staat niet negatief tegenover een hoger bedrag.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) begrijpt dat D66 de trigger om na te denken over fatsoenlijk loon kan steunen. **De voorzitter** ziet mevrouw Van der Wilt jaknikken

Mevrouw Kendir (Student & Starter) kan zich aansluiten bij datgene wat al gezegd is.

Student & Starter ziet het voorstel voor een hoger minimumuurloon bij aanbesteding voor nieuwe contracten als een kans om de levensstandaard van werknemers te verbeteren.

De verhoging van het minimumloon geldt niet voor mensen onder 21 jaar. Haar fractie ziet daar kansen. Zij pleit ervoor de groep van 18 - 21 jaar hierin mee te nemen. Haar fractie is van mening dat die stap rechtvaardig zou zijn zo dat mensen niet langer voor exact hetzelfde werk op basis van alleen leeftijd minder betaald krijgen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vraagt waar de grens ligt. Moet dit dan ook voor de groep onder 18 jaar?

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat de samenleving 18-jarigen beschouwt als volwassenen. Vanaf dat moment vindt haar fractie dat zij dan ook als volwassenen behandeld zouden moeten worden en als volwassenen betaald zouden moeten worden. Veel 18-jarigen willen financieel rond kunnen komen onafhankelijk van hun ouders.

De heer Van Steeg (CDA) legt de vraag voor of het risico van ongelijke betaling al niet zit in de aanbesteding op alleen de zaken waarop de gemeente vat heeft.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) ziet dat niet zo. Dat heeft te maken met wat al eerder in het debat is gezegd, namelijk dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft. Vanuit de voorbeeldfunctie denkt haar fractie dat het goed is wanneer de gemeente een dergelijke stap zet en ook op het gebied van jongeren van 18 - 21 jaar. Haar fractie ziet ook daar een voorbeeldfunctie.

2540

Niet agenderende partijen

De heer Van Steeg (CDA) stemde destijds niet voor deze motie omdat zijn fractie vragen had op het financiële terrein die tot nog toe niet zijn opgelost. Hij legt de vraag voor aan de wethouder wat nu beter gaat, zeker wanneer het minimumloon nog verder omhoog gaat.

Daarnaast is bestaanszekerheid zeker niet alleen een vraag van het minimumloon, maar is juist veel breder: kan iemand een huis kopen? Kan iemand een goede baan vinden?

2550

Daarnaast ziet hij in de uitvoering het zojuist door hem genoemde risico: dat de mensen die hetzelfde werk doen en niet onder deze regeling vallen, lager betaald zullen krijgen. Hij vraagt of de wethouder kan ingaan op de risico's en hoe die te voorkomen zijn met de uitvoering hiervan.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat dit ook speelt bij investeringen: de beveiliging in dienst van de gemeente krijgt mogelijk anders betaald dan wanneer die werd ingehuurd door particulieren. Zij vraagt naar wat het probleem is; had de gemeente die niet moeten inhuren?

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat wanneer dit alleen als gemeente te doen is, daarmee ongelijkheid gecreëerd wordt. Hij vraagt zich af in hoeverre dat rechtvaardig is.

2560

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) legt de vraag voor of het rechtvaardig is om het aan de markt over te laten, terwijl de markt heeft laten zien een salaris uit te betalen waarvan mensen niet kunnen rondkomen.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat dit tot op zekere hoogte opgaat. Hij is niet principieel tegen het verhogen van het minimumloon. Hij denkt dat dit wel veel meer op het bord van Den Haag ligt. Daar zullen besluiten moeten worden genomen. Hij verwacht dat de gemeente Utrecht met een uitvoeringsprobleem zal komen te zitten wanneer zij dit heel graag wil regelen. Hij legt deze vraag voor aan de wethouder.

2570

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat de heer Van Steeg de principiële vraag stelt of het oneerlijk is omdat er ongelijkheid bestaat. Zij legt de bal terug en vindt het oneerlijk dat de markt deze mensen aan hun lot over laat.

De heer Simsek (DENK) bevestigt dat mensen met een laag inkomen steeds moeilijker kunnen rondkomen. De kosten stijgen een stuk harder dan het minimumloon. Ook hij vindt dat de gemeente het goede signaal moet geven. Daarom steunde zijn fractie deze motie.

Hij kan zich aansluiten bij een groot deel dat is ingebracht door de PvdA. Hij steunt het streven naar een minimumloon van 16 euro per uur. Dat is beter in de huidige tijd.

2580

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten en heropent die.

De beantwoording

Wethouder Schilderman bevestigt dat de stijging van het minimumloon belangrijk is in het totaal. Het is een landelijk politiek actueel onderwerp. Ze noemt in dit verband het rapport Sociaal Minimum, de verhoging door het demissionaire kabinet en de extra verhoging die gezocht wordt in de verkiezingscampagne; de vraag is dan nu wat dat betekent voor de gemeente.

2590 De gemeente zit vast aan landelijke regelgeving hierin. Dat is de aard van de moeilijkheden in dit gesprek: de rijksoverheid kan de regels stellen. De regels moeten vertaald worden in landelijke wetgeving. Alles wat de gemeente doet is een poging om ergens in te lopen, maar de verzekering dat iedereen daaraan mee kan doen is niet bestaand. De gemeente heeft geen wetgevende bevoegdheid op dat vlak. Dat beperkt in alles de mogelijkheden. Deze worsteling maakt dat de G4-gemeente een afwachtende houding aannemen zonder een stap naar voren te zetten. Het college probeert een stap naar voren te zetten met de aan de raad toegezonden brief. Met die brief heeft het college willen aangeven welke de beperkte ruimte is en hoe het college daarvan gebruik wil maken. Zij kan het minimumloon niet verhogen. Die belofte wil zij daarom ook niet doen.

2600 Zij begrijpt de inbreng van de PvdA over de 16 euro gezien de kosten die mensen ervaren en wat nodig is om goed rond te komen. Dat betekent wel dat de opgave duurer wordt. Het stadsbestuur komt die financiële impact zeker tegen.

Wanneer het iets meer kost zijn er twee opties: (1) de aanbesteder krijgt minder voor zijn geld of (2) dezelfde levering kost meer. In die zin heeft dit wel degelijk een financiële impact.

2610 De gemeente krijgt een compensatie vanuit het Rijk voor de loon- en prijsontwikkeling. Wanneer de gemeente hoger gaat zitten dan de loon- en prijsontwikkeling, wordt de gemeente daarvoor niet gecompenseerd. Wanneer de cao lonen stijgen, krijgt de gemeente van het Rijk compensatie. Zij kan zich inhoudelijke suggesties voorstellen zoals de 60% mediaan brutoloon, het blijft afhankelijk van wat in welke aanbesteding terechtkomt en wanneer komt het terechtkomt in de geldende cao's. Daarom kan de wethouder niet toezeggen dat zij een lokaal minimum-loon laat meestijgen met deze ontwikkeling. Zij is daar aarzelend in. De kans is groot dat de gemeente ingehaald gaat worden door landelijke effecten hierin. De wethouder zegt toe in Q2 na te zullen gaan of dit is toe te voegen aan een kansrijke aanbesteding. Juridische beperkingen zijn weergegeven in de brief.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) weet al welke aanbestedingen er aan zitten te komen; zij vraagt iets meer inzicht en vraagt de wethouder het te doen. Zij vindt de toezegging wel heel voorzichtig.

2620 Als het gaat om de financiën maakt zij een vergelijking met duurzaamheid; waarom zouden die kosten volledig bij de gemeente liggen? Mag de gemeente niets van de markt verwachten hierin?

Wethouder Schilderman antwoordt dat het niet volledig bij de gemeente ligt. Een partij kan ervoor kiezen op de eigen apparaatskosten te bezuinigen of door iets te doen wanneer zij een bepaalde vorm van winst maken. Het is reëel dat andere partijen hiervan ook een deel nemen. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de kosten doorberekend worden. Het gaat specifiek over aanbestedingen waarbij de gemeente uren uitvraagt. Zij verwacht dat vele partijen de meerkosten in rekening zullen brengen.

2630 **De heer Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt of de toezegging betekent dat in de afgelopen anderhalf jaar er geen aanbestedingen zijn geweest waarbij dit mogelijk aan de orde was.

Wethouder Schilderman antwoordt dat in de afgelopen periode ook gekeken is hoe dit juridisch mogelijk te maken is; in zaken waarin dit kansrijk was, bijvoorbeeld de beveiliging, koos het college ervoor de eerste actielijn te gebruiken, namelijk om die in te besteden. Daarmee krijgen de beveiligers de 14 euro.

De PvdA vroeg waarom dit tijd kostte. De wethouder verwijst naar de brief en de uitleg over het juridische aspect. Er was weinig over te rade gaan bij andere steden omdat de andere steden juist naar de gemeente Utrecht kijken. Ook zij zitten in hetzelfde schuitje als de gemeente.

2640 De wethouder verwijst naar de drie actielijnen die genoemd zijn in de brief, op de vraag van de PvdA naar wat er gedaan wordt om dit mee te laten wegen in de aanbesteding. Zij noemt de actielijnen. De wethouder heeft toegelicht de derde actielijn te proberen toe te passen: kansrijke aanbestedingen.

Het college zal dit expliciet benadrukken bij de cateraar dat de 14 euro erg belangrijk is voor mensen om voldoende inkomen te hebben.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) had de expliciete vraag gesteld bij in- of uitbesteden of het zwaar weegt bij de keuze die bij de gemeente ligt om een werk in te besteden.

2650 **Wethouder Schilderman** verwijst naar haar brief: dat dit een van de zaken is die meebeweegt, om te bewegen naar de inbesteding - zoals is gedaan bij de beveiliging. Zij vervolgt haar beantwoording.

De ChristenUnie stelde de vraag wat een fatsoenlijk minimumloon is en de wethouder verwijst naar de commissie Sociaal Minimum; die kan daarover het beste een uitspraak doen, aanzienlijk beter en meer en weloverwogen dan het college.

De ChristenUnie vroeg inzicht in lopende overeenkomsten; de wethouder begrijpt de behoefte aan inzicht. In welke gevallen kan het eventueel toegepast worden. Zij kan die vraag meenemen in de brief in het tweede kwartaal 2024.

Het college zal de raad informeren over de mate waarin bedrijven kunnen kiezen om in hun eigen kosten te snijden, wanneer het college daarvan een beeld krijgt in een kansrijke aanbesteding.

2660 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) hoorde de wethouder zeggen dat wanneer de beloning meer geld gaat kosten, de gemeente minder voor haar geld krijgt. Een aantal partijen die de raad spreekt ziet ook dat mensen wegllopen omdat er te weinig salaris wordt gegeven. Wat dat kost wordt ook besproken. Zij vraagt of de wethouder dat ook ziet als een kostenpost die mogelijk door het verhogen van inkomen in te lossen is.

Wethouder Schilderman merkt op dat het ook altijd een wisselwerking is; een bepaalde kwaliteit kan er ontstaan doordat mensen meer betaald krijgen. Het is moeilijk om te laten zien wat het in zijn geheel kost; dat heeft ook te maken met hoe er gescoord wordt in de aanbesteding.

2670 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vraagt of het college bereid is om de kosten die veroorzaakt worden door mensen die vertrekken mee te nemen in de bepaling van kansrijke aanbesteding. Bepaalde sectoren hebben grote tekorten; mogelijk weegt het hoge salaris wel op tegen al die tekorten.

Wethouder Schilderman kan zich daarbij iets voorstellen. Het is dan de vraag hoe dit gedefinieerd wordt. Dan zal vooral gekeken moeten worden naar of iets te doen is op het vlak van de effectiviteit van de aanbestedingen, na te gaan of het daarin mee te wegen is. Zij ziet ook het voordeel dat daarin potentieel kan zitten.

2680 Student & Starter stelde de vraag over welke groep het gaat. Het college heeft in de raadsbrief aangegeven dat het gaat om het volwassen uurtarief exclusief toeslagen, eindejaarsuitkering en andere inkomsten. Dat is verreweg de grootste groep. De stijging van het minimumloon voor mensen onder 21 jaar, leidt tot een onevenredige

toename van het minimumloon. Utrecht kent weinig voorbeelden van mensen die in die categorie vallen. Daarin zit vanuit Student & Starter ook een breder punt, namelijk dat het onrechtvaardig is. De wethouder kan zich daarbij iets voorstellen. Ook daarover gaat de gemeente niet. Zij deelt de opinie maar roept de fractie op te rade te gaan bij de wetgevende macht, het Rijk.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vindt dat ook bij dit punt de gemeente niet hoeft te wachten maar er zelf mee aan de slag kan gaan; juist wanneer het zo'n kleine groep is zal het niet zo'n grote financiële klus zijn. Dan heeft gemeente wel haar voorbeeldfunctie.

2690 **Wethouder Schilderman** benadrukt dat de positie van de gemeente ten opzichte van het bevoegde gezag wel degelijk nadelen heeft. Het kost de gemeente geld waarvoor zij niet wordt gecompenseerd. Het levert juridische risico's op, dit kan niet voor iedereen gelden omdat dit niet verplichtend is op te leggen, daardoor ontstaat een verdere ongelijkheid bij groepen en ook wellicht keuzes van werkgevers om daar anders mee om te gaan en op bepaalde partijen niet meer in te zetten. Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van het CDA. Zij herhaalt haar antwoord op het financiële aspect.

2700 **De heer Van Steeg** (CDA) hoorde de wethouder zeggen dat het financiële aspect moeilijk in kaart te brengen is; hij doet de suggestie met een eventuele pilot in de aanbesteding inzichtelijk te maken wat de gemeente dan misloopt aan financiën.

Wethouder Schilderman gaat daarmee met goede moed aan de slag en noemt in dat verband een aantal parameters die het moeilijk maken om het totaal van het financiële inzichtelijk te maken.

Het college ziet ook de scheefheid die ontstaat doordat mensen die hetzelfde werk doen een verschillend inkomen hebben. Het zou dus positief zijn wanneer dit geregeld wordt door landelijke wetgeving, of in de cao. De eerste laag is de in- en uitbesteding; dan is het te regelen via de gemeentelijke CAO.

De voorzitter verneemt dat er geen gemiste vragen zijn. Hij recapituleert de gedane toezeggingen.

2710

Toezeggingen

Naar aanleiding van agendapunt 8: Raadsbrief Toekomst Wijkplatforms 2023 – 2026 zegt wethouder Oosters toe dat:

In Q3 2023 een raadsbrief volgt met een update over de voortgang wijkplatforms, o.a. over:

- o inclusiviteit en diversiteit;
- o de ontwikkeling van wijkplatforms in wijken waar de voortgang nu nog achterblijft;
- o een beschrijving per wijk over wat er nodig om tot een wijkplatformfunctie te komen;
- 2720 o de ondersteuningsbehoefte per wijk/wijkplatform.

Naar aanleiding van agendapunt 9: Raadsbrief Actieagenda Digitale Stad 2023 zegt wethouder Streefland toe dat:

In Q2 2024 een brief volgt met een uitvoeringsplan Digitale Veiligheid, met daarin o.a.:

- een uitwerking op de visie digitale stad en een cijfermatige onderbouwing m.b.t. toegankelijkheid voor niet-digivaardigen;
- hoe IT-ers meer betrokken kunnen worden bij de uitvoering;
- hoe de gemeente omgaat met nieuwe technologieën, zoals A.I;

- 2730
- een update over digitale toegankelijkheid, mede naar aanleiding van de audit die in februari plaats zal vinden;
 - informatie over het bevorderen van digitale vaardigheden;
 - een overzicht van plekken/aanbod van internet in de stad (o.a. bij buurthuizen en bibliotheken).

Naar aanleiding van agendapunt 10: Raadsbrief Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen zegt wethouder Schilderman toe dat:

In Q2 2024 een brief volgt met een terugkoppeling over de pogingen om bij eerstvolgende, daartoe geschikte aanbestedingen, een minimumloon van 14 euro als criterium mee te wegen bij de beoordelingscriteria (pilot), met daarin o.a. opgenomen:

- 2740
- o het financiële aspect, voor zover mogelijk dit aangegeven kan worden;
 - o wat kansrijke contracten zijn om dit criterium in mee te laten wegen;
 - o wat gesprekken op dit vlak met de cateraar van de gemeente hebben opgeleverd;